

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

VAD KAN HA ETT STÖRRE NYHETSVÄRDE ÄN FOTBOLLEN?

En kvantitativ innehållsanalys av svensk morgon-
och kvällspress under fotbolls-VM i Qatar 2022 och
fotbolls-VM i Ryssland 2018

Fredric Eriksson & Joel Lundström

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2023
Handledare:	Jesper Strömbäck
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt 2023
Handledare: Jesper Strömbäck
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 65
Antal ord: 15 466
Nyckelord: Fotbolls-VM, Qatar, Ryssland, migrantarbetare, mänskliga rättigheter, korruption, diskriminering, politiska frågor, krig, konflikter, nyhetsvärdering, nyhetsurval, kritik, journalistik

---

Syfte: Studiens syfte är att undersöka hur nyhetsurvalet ser ut i svensk morgon- och kvällspress under de två senaste världsmästerskapen i fotboll. Samt att undersöka de kritiska inslagen som förekom i rapporteringen.

Teori: Nyhetsvärdering, nyhetsurval, journalistikens kommersialisering, negativa nyheter, nyhetskällor

Metod: Kvantitativ innehållsanalys

Material: Artiklar från Aftonbladet och Dagens Nyheter tryckta upplagor från fotbolls-VM i Ryssland 2018, och från fotbolls-VM i Qatar 2022

Resultat: Studiens resultat visar att nyhetsurvalet ter sig liknande i tidningarna under de båda mästerskapen, trots att det finns stora innehållsmässiga skillnader mellan fotbolls-VM i Ryssland 2018 och fotbolls-VM i Qatar 2022. Studien visar även att det förekom en liten andel kritiska inslag i mediernas rapportering gällande mästerskapen.

Tack till

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Jesper Strömbäck för kloka insikter och en bra vägledning under arbetets gång.

Executive summary

The media plays a vital part of today's society and has a self-proclaimed responsibility to report what is seen as important for the citizens. The news media is also the biggest source of information for most of the population. At the same time, the news media also struggles with information overload, and competition for the public's attention on a daily basis. Thus, they need to decide what's newsworthy, and what's not. While the economic situation in most newsrooms is strained, mostly because of the commercialization in journalism and the news media, sports journalism has developed into a cornerstone for many news media outlets. With the power to attract and engage many people at the same time, and with livestreams and “pay-per-views”, sports journalism can attract a lot of advertisers, which can be vital for the news outlet.

The football World Cup is one of, if not the biggest, sporting event in the world, and news media outlets need to make place for news about the event in their papers. With that in mind, we ask ourselves, how do the two biggest newspapers in Sweden handle the information overload, competition for attention, while simultaneously reporting about what's on the public agenda?

This paper examines how the Swedish printed newspapers Aftonbladet and Dagens Nyheter report on the 2022 football World Cup in Qatar, and the 2018 football World Cup in Russia. With extra focus on the criticism mentioned in the articles, and the frequency of subjects important for people all over the world, namely, migrant workers, political subjects, discrimination, war and conflicts and human rights issues. This has been done through a quantitative content analysis consisting of 531 articles from both newspapers. The time period for the data gathering is between 2018-06-14 to 2018-07-15, for the World Cup in Russia, and between 2022-11-20 to 2022-12-18, for the World Cup in Qatar. The theories applied to the study are news values, news selection and negative news.

The main findings of this study is that, first of all, the Swedish news media had a very similar news selection between the two World Cups, but at the same time we saw a big difference between the two World Cups in terms of our identified topics. The findings show us that all our identified topics appeared much more frequently in the 2022 World Cup in Qatar, compared to in the 2018 World Cup in Russia. The same results were shown for how often the host country, the tournament or FIFA, was subject to criticism in the studied news articles.

This concludes that football World Cups could change the way that news selection is made by news outlets, with background in the theory that negative news is the dominant factor for news selection. We also find support for the small number of critical mentions in previous research about sports journalism, where scholars have criticized the sports journalists for not being critical of the powerful figures in the sport they are covering.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund	3
2.1 FIFA.....	3
2.2 Fotbolls-VM i Qatar 2022	4
2.2.1 Människorättsfrågor	4
2.2.2 Journalistik och pressfrihet	5
2.3 Fotbolls-VM i Ryssland 2018.....	6
2.3.1 Svenska medier inför fotbolls-VM i Ryssland.....	6
2.3.2 Sverige tar avstånd.....	7
2.4 Nyhetsrapportering under mästerskap	7
3. Teoretisk utgångspunkt	9
3.1 Journalistikens kommersialisering	9
3.2 Sportjournalistik	10
3.2.1 Sportjournalistik och kommersialisering	11
3.3 Nyhetsvärdering.....	11
3.3.1 Nyhetsfaktorer.....	12
3.4 Nyhetsurval.....	13
3.4.1 Tre styrfält.....	14
3.4.2 Maktskifte i styrfälten	15
3.4.3 Gatekeeping	15
3.5 Negativ nyhetsrapportering	16
3.6 Nyhetskällor.....	17
4. Tidigare forskning	18
4.1 Rapporteringen under mästerskap	18
4.2 Rapporteringen i kritiserade värdländer	19
4.3 Kandidatuppsatser	20
5. Syfte	22
5.1 Frågeställningar	22
5.1.1 Frågeställning 1.....	23
5.1.2 Frågeställning 2.....	23

5.1.3 Frågeställning 3.....	23
5.1.4 Frågeställning 4.....	23
5.1.5 Frågeställning 5.....	23
6. Metod	24
6.1 Kvantitativ innehållsanalys.....	24
6.2 Urval	24
6.2.1 Studieobjekt	24
6.2.2 Analysenheter	25
6.2.3 Avgränsningar.....	25
6.2.4 Insamling och söksträng	26
6.3 Kodbok och variabler	27
6.4 Validitet och reliabilitet.....	27
6.4.1 Reliabilitetstest.....	28
6.5 Metoddiskussion.....	29
7. Resultat.....	30
7.1 Artikelns huvudämne.....	30
7.2 Den kritiska rapporteringen	32
7.3 Aktörer och kritiken.....	33
7.4 Skillnader mellan VM i Qatar och VM i Ryssland	35
7.5 Skillnader mellan Aftonbladet och Dagens Nyheter	37
8. Analys.....	40
8.1 Artikelns huvudämne.....	40
8.2 De kritiska inslagen	41
8.3 Vem har kritiserat vem	42
8.4 Skillnader mellan mästerskapen	43
8.5 Skillnader mellan morgon- och kvällspress.....	44
9. Diskussion	45
9.1 Slutdiskussion.....	45
9.2 Reflektion	46
9.3 Förslag till vidare forskning	47
10. Referenser.....	48
Bilaga 1 – Kodbok med definitioner	56

1. Inledning

Fotboll är en av världens största, om inte den största sporten i världen, den berör och engagerar miljoner människor världen över. Fotbolls-VM är därtill det största mästerskap sporten har att erbjuda, och är följaktligen även ett väldigt medialt omskrivet evenemang. Mästerskapen i sig har dock överskuggats något på senare år, till följd av de länder som arrangerat dem, där det har skett en ökad diskurs kring dessa länders politiska ställning. Det nyligen spelade mästerskapet i Qatar 2022 är det senaste exemplet, och något som varit särskilt diskuterat i medier är kritik som berör ämnen såsom korruption, mänskliga rättigheter och värdlandets politiska ställning.

“Ett av världens minsta länder [...] Ett land som saknar demokrati [...] Ett land utan pressfrihet [...] Ett land där homosexualitet är förbjudet [...] Ett land utan respekt för mänskliga rättigheter [...] Ett land där tusentals migrantarbetare dött [...]”

(Lundh, 2022)

Olof Lundh är en av många svenska journalister som har varit kritiska mot hur hela processen med att ge detta fotbolls-VM till Qatar har gått till, och den ökade kritiken som detta mästerskap omgett av, har lett till utmaningar för nyhetsredaktionerna. Med bakgrund i att medier konstant handskas med ett informationsöverflöd, och således inte kan rapportera om allt som händer, samtidigt som de konkurrerar med andra aktörer på marknaden om publikens uppmärksamhet, frågar vi oss hur mediernas slutgiltiga nyhetsurval ter sig under en särskild händelse, i detta fall under ett fotbolls-VM.

Bakgrunden till studien ligger i att dessa båda världsmästerskap omgärdats av kontroverser i upprinnelsen till att de skulle spelas. Både Ryssland och Qatar är auktoritära stater som blivit anklagade för att ha mutat sig till att få arrangera dessa två fotbolls-VM. Kontroverserna har inte stannat där, anklagelser om slavliknande förhållanden för migrantarbetare, och diskriminering mot homosexuella och HBTQ-personer har uppdagats i både svenska och internationella medier inför de båda mästerskapen (Human Rights Watch, 2017; Amnesty, u.å). Detta gör undersökningen väldigt aktuell, dels för den samhällsdebatt som drivits runtomkring mästerskapen, samt för att detta är de två senaste världsmästerskapen i fotboll som spelats. Samtidigt visar tidigare forskning att allmänheten har haft ett ökat fokus, och en högre kravbild på värdnationer för stora idrottsevenemang att de ska upprätthålla höga standarder för mänskliga rättigheter, demokrati och medborgerliga friheter (Meier et al. 2021).

Då det saknas tidigare forskning inom detta område är det av hög relevans att undersöka närmare. Hur hanterar svensk morgon- och kvällspress nyhetsurvalet under ett stort mästerskap? Kan vi urskönja några skillnader i vad de olika tidningsformerna anser vara viktigt att rapportera om under ett så stort idrottsevenemang som ett fotbolls-VM? Ur ett

medie- och kommunikationsvetenskapligt perspektiv är detta intressanta saker att undersöka närmare, då medier är en stor del av vår vardag, och i ett demokratiskt samhälle förväntar vi oss att de ska informera om vad som händer i samhället, samt granska dess makthavare. Studiens syfte är att genom en kvantitativ innehållsanalys undersöka hur frekvent de svenska medierna, i form av morgonpress och kvällspress, rapporterade under fotbolls-VM i Qatar 2022, samt fotbolls-VM i Ryssland 2018, gällande migrantarbetare, politiska frågor, diskriminering, krig och konflikter, och mänskliga rättigheter. Samt att undersöka den kritiska rapporteringen i de svenska medierna under dessa mästerskap. Med kritisk rapportering avses att det explicit uttrycks kritik i rapporteringen.

2. Bakgrund

I Sverige har det höjts kritiska röster mot den mediala rapporteringen och nyhetsmediernas agerande inför de båda världsmästerskapen, framförallt inför fotbolls-VM i Qatar. Bland annat Johan Esk, reporter på Dagens Nyheter, har varit mycket kritisk till både SVT och TV4, för deras köp av rättigheterna till sändningarna av de båda världsmästerskapen, och tycker att de svenska medierna överlag har lagt alldeles för lite fokus i samband med det senaste mästerskapet i Qatar på hur bolagens köp av rättigheterna bidrar till Qatars försök till *sportswashing* (Esk, 2022). Robert Laul, sportjournalist på Göteborgs-Posten, var på plats under invigningen av världsmästerskapet, och skriver i en krönika efteråt att;

“Själv kände jag mest – ingenting. [...] Men ord som ’tolerans och gemenskap’ ekar tomt i en icke-demokrati där homosexualitet är förbjudet enligt lag.”

(Laul, 2022).

Båda dessa artiklar är exempel på problematiken som de svenska medierna lyft upp i samband med mästerskapet, och som ger en inblick i hur resonemangen har varit på de olika redaktionerna, där teorierna om nyhetsvärdering och nyhetsurval ligger till grund för vad som i slutändan publiceras som nyheter under mästerskapen.

I det här kapitlet ger vi en bakgrund till varför nyhetsurvalet i de svenska medierna är intressanta kopplat till just dessa två mästerskapen. Att de ses som kontroversiella beror dels på att det är två mästerskap som arrangerats i auktoritära stater, då Ryssland och Qatar är länder som ständigt är under hård kritik för sina olika inskränkningar på mänskliga rättigheter från människorättsorganisationer världen över, dels då det är två mästerskap där arrangörsländerna blivit anklagade för att ha fått mästerskapen till följd av mutor och korruption, något som bland annat Käck (2020) rapporterat om i Aftonbladet.

2.1 FIFA

FIFA (Fédération Internationale de Football Association) är det internationella fotbollsförbundet, samt den organisation som arrangerar några av de största tävlingarna inom världsfotbollen, exempelvis fotbolls-VM. Det är också medlemmarna i FIFAs exekutiva kommitté som slutligen röstar och beslutar om vart ett världsmästerskap kommer att arrangeras.

FIFA som organisation har länge omgärdats av anklagelser om korruption. Under 2010 så stängdes exempelvis två medlemmar i den exekutiva kommittén av, då FIFAs etiska

kommitté inlett en undersökning för att fastställa om medlemmarna blivit mutade i samband med omröstningen av värdnationer för VM 2018 och 2022 (The New York Times, 2010). Ännu mer häpnadsväckande var det som skedde den 21 december 2015, då FIFAs etiska kommitté stängde av dåvarande FIFA-presidenten Michel Platini i 8 år från all fotbollsverksamhet, till följd av en utredning som visade hur Platini tagit emot betalningar som inte kunde redogöras för (BBC, 2015). Rowe (2017) riktar också kritik mot medierna i samband med arresteringarna, och nämner hur medierna spelade väldigt liten roll i exponeringen av korruptionen inom FIFA.

2.2 Fotbolls-VM i Qatar 2022

Den andra december 2010 stod det klart att fotbolls-VM 2018 skulle komma att spelas i Ryssland, och världsmästerskapet 2022 i Qatar. Detta sedan FIFAs exekutiva kommitté genomfört en omröstning i Zürich. Det var framför allt det senare mästerskapet som överraskade, då det länge såg ut som USA skulle bli värdnationen att vinna omröstningen. Wallin (2022) skriver i Aftonbladet om hur FIFAs tidigare president Sepp Blatter uttalat sig om hur ett möte mellan den dåvarande franske presidenten Nicolas Sarkozy och den tidigare UEFA (Union of European Football Associations) ordföranden Michel Platini, tillsammans med emiren av Qatar, Tamim bin Hamad Al Thani, fick Platini att tillsammans med ytterligare tre andra röstberättigade ändra sina röster till förmån för Qatar.

Bakgrunden till den franske presidentens inspel skall enligt Blatter ha varit att ett mästerskap i Qatar skulle gynna franska intressen (Expressen, 2022). Conn (2019) skriver i The Guardian om hur Frankrike också haft lukrativa affärer med Qatar sedan dess, där ett exempel som lyfts fram är de 50 flygplan av modellen Airbus som såldes till Qatar Airways 2011.

Kritiken som inledningsvis trädde fram när det stod klart att Qatar skulle stå som värdnation för mästerskapet 2022, handlade först och främst om frågor kring den påstådda korruptionen bakom tilldelningen. Parallellt med detta har också andra kritiska frågor väckts, exempelvis huruvida ett så litet land som Qatar faktiskt skulle kunna genomföra ett så stort evenemang som ett fotbolls-VM utan den nödvändiga infrastrukturen, något som Blatter själv har uttryckt missnöje kring (SVT, 2022).

2.2.1 Människorättsfrågor

Qatars behov av infrastruktur har lösts genom att statliga organisationer anlitat migrantarbetare för att bygga upp sådant som arenor, vägar och tunnelbanor. Enligt människorättsorganisationen Amnesty har uppemot 95% av arbetskraften i Qatar utgjorts av

dessa migrantarbetare, som blivit utnyttjade och tvingats leva under dåliga förhållanden (Amnesty, u.å). I Amnestys rapport som publicerades 2019 framgår det också hur dessa förhållanden inneburit bland annat månader utan betalning och veckor utan rinnande vatten eller elektricitet.

Dart (2022) skriver i en artikel i The Guardian hur migrantarbetarnas situation varit det dominerande inslaget i medier, och att det skiftat fokuset från fotbollen till utanför planen. Dart skriver också att antalet migrantarbetare i Qatar beräknas vara ungefär 2 miljoner människor, vid tidpunkten då artikeln skrevs. International Labour Organization (2021) uppger att det under 2020 skedde 37 600 arbetsrelaterade olyckstillfällen som orsakat mild till måttlig skada på arbetaren, 500 tillfällen som orsakat svåra skador, och 50 tillfällen som till och med slutat i dödsfall.

Det har också förekommit många motstridiga rapporter när det gäller just dödsfall kopplade till migrantarbetare i Qatar, vilket gör det svårt att precisera hur många som faktiskt omkommit. Nordström (2023) skriver i Aftonbladet att så många som 7000 migrantarbetare dött i Qatar sedan de blev tilldelade mästerskapet 2010. FIFA har i sina uttalanden främst fokuserat på dödsfall kopplade till arenabyggen. Organisationen har då uppgett att tre personer dött till följd av olyckor i samband med arenabyggen, samtidigt har de också uppgett att ytterligare 37 dödsfall går att koppla till arenabyggen, men menar att dessa klassas som icke arbetsrelaterade (Svenska Dagbladet, 2022).

2.2.2 Journalistik och pressfrihet

Utöver anklagelserna om korruption och kritiken mot människorätsfrågorna, har även journalistiken och i synnerhet pressfriheten lyfts fram som ett hotat inslag i Qatar. Halkjaer (2022) skriver i Reportrar utan gränser om hur myndigheterna i Qatar sedan tidigare är kända för drastiska åtgärder och slumpmässiga regler för journalister, samt hur det funnits begränsningar för journalister att inte få filma eller fotografera de områden och sektorer där många av de rapporterade övergreppen på migrantarbetarna ska ha skett. Även Amnesty (2022) har uppmärksammat hur mediebolag förbjudits från att genomföra filmupptagning vid offentliga byggnader och platser såsom sjukhus, universitet och bostadsområden för migrantarbetare, och skriver också om hur myndigheterna i Qatar försökt kväva de åsikter som varit kritiska mot staten.

“Internationella fotbollsförbundet Fifa stoppar intervjuer med nyckelpersoner inför mästerskapet, i stället hänvisar de till PR-skrivna texter som publicerats på deras webbplats.”

Wallin (2022).

Samtidigt finns det uppgifter om att även FIFA begränsat kommunikationen i upptakten till mästerskapet. Wallin skriver exempelvis i Aftonbladet om hur FIFA hänvisat journalister till deras hemsida istället för att hålla intervjuer med medlemmar i organisationen.

2.3 Fotbolls-VM i Ryssland 2018

Samtidigt som FIFA meddelade att fotbolls-VM 2022 skulle spelas i Qatar, stod det även klart att turneringen 2018 skulle arrangeras av Ryssland. Även detta beslut följdes av kritiska röster och anklagelser om korruption uppstod, samtidigt kritiserades landet för sin politiska ställning. Likt det mästerskap som nyligen spelades i Qatar anklagades även Ryssland för bristfälliga förhållanden för migrantarbetare som arbetade med att färdigställa de arenor som fotbollen skulle spelas på. Worden (2018) skriver att 21 migrantarbetare har omkommit i arbetsrelaterade olyckor inför mästerskapet, samt att 110 nordkoreanska migrantarbetare har arbetat under slavliknande förhållanden i St. Petersburg under konstruktionen av en arena. Human Rights Watch (2017) rapporterar även om hur tjetjensk polis tillfångatagit och misshandlat ryska bi- och homosexuella män, i vad de kallar "en rensning av det tjetjenska samhället". Amnesty rapporterar också om förtryck och förföljelse mot människor i landet som motsätter sig regimen eller bedriver "propaganda för homosexualitet", vilket är förbjudet enligt lag i landet (Amnesty, u.å.).

2.3.1 Svenska medier inför fotbolls-VM i Ryssland

“Åren efter 2010 har förändrat bilden av Ryssland. Med annekteringen av Krim och kriget i Ukraina. Med Rysslandsutredningen mot Donald Trumps presidentkampanj. Med avslöjanden om systematisk dopning inom rysk idrott, även inom fotbollen. Ryssland har stängts av från internationell friidrott, från vinter-OS i Pyeongchang och blivit av med VM i skidskytte. Och Vladimir Putin är tillbaka som president.”

(Lundholm, 2018)

Lundholm skriver om hur Ryssland från 2010, då man tilldelades mästerskapet, fram till att det skulle spelas 2018, har gått igenom stora förändringar. I en debattartikel i Aftonbladet skriver Muzjtabajev och Olofsson (2018) att Ryssland har blivit ett annat land, där demokratin har förtvinat och ersatts av Vladimir Putins auktoritära styre. Journalister som motsätter sig regimen riskerar att fängslas och dödas och nya lagar som förbjuder homosexualitet har införts.

Jens Littorin (2018) skriver i Dagens Nyheter om hur han inte ser fram emot det mästerskap som ska hållas i Ryssland. Även han riktar kritik mot både FIFA och Ryssland, samtidigt som han återigen belyser den problematik som diskuterats inför mästerskapet. Han skriver också om hur anklagelser om att mutor betalats riktades mot Ryssland när de tilldelades mästerskapet, och om hur de har anklagats för att röja undan bevis från FIFA:s egna utredare. I en ledarartikel i Dagens Nyheter riktas också kritik mot landet. Där går att läsa att FIFA inte har synpunkter på Rysslands bristande lagar för mänskliga rättigheter, och hur hela processen som gav Ryssland fotbolls-VM 2018 var "rutten rakt igenom" (Dagens Nyheter, 2018).

2.3.2 Sverige tar avstånd

"Jag är djupt bekymrad över den politiska situationen i Ryssland, särskilt när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen har sagt nej till att vara med på invigningen och jag planerar inte att delta på plats i Ryssland"

(Strandhäll, i Svenska Dagbladet, 2018).

Annika Strandhäll, dåvarande idrottsminister, var också kritisk till världsmästerskapet i Ryssland, och uttryckte sin oro i ett uttalande till Svenska Dagbladet. I samma artikel meddelade även kungafamiljen att de inte hade för avsikt att närvara under mästerskapet, trots att det svenska landslaget på förhand ansetts ha goda chanser i turneringen.

Den politiska situationen i Ryssland har länge varit omtalad. Bara dagar efter att vinter-OS i Sotji 2014 hade avslutats så invaderade rysk militär Krimhalvön, tillhörande Ukraina. Under uppmärksammade omständigheter blev Krim annekterat av Ryssland, vilket medförde att bland annat EU och USA införde sanktioner mot landet (Höglund, 2023; Svenska FN-förbundet, 2023). Efter denna händelse höjdes röster för att Ryssland skulle diskvalificeras från kommande fotbolls-VM 2014, i Brasilien, samt att de skulle fråntas rätten att arrangera mästerskapet 2018, vilket dock inte blev fallet.

2.4 Nyhetsrapportering under mästerskap

Det är med bakgrund av den kritik som uppstått i samband med dessa mästerskap som blir avgörande för att de sticker ut som intressanta mediala arenor att undersöka närmare. Vi vet att det funnits kritik mot länderna i svenska medier inför mästerskapen, men vi vet däremot förhållandevis lite kring hur nyhetsurvalet faktiskt sett ut under mästerskapets gång.

Det som gör mediers bevakning av mästerskap intressant är att de hela tiden måste avgöra hur mycket utrymme de ska ge åt specifika ämnen, och särskilt intressant blir det att undersöka

mediernas nyhetsurval när det gäller länder som kritiserats för att vara icke-demokratier, där anklagelser om korruption också varit ett belyst ämne inför mästerskapen. Syftet med studien är således att se hur stor andel av den svenska mediala rapporteringen som belyst de ämnen som varit diskuterade inför mästerskapen, samt att se hur ofta kritik riktades mot värdland, mästerskap, eller FIFA.

3. Teoretisk utgångspunkt

I detta kapitel redogör vi för de teoretiska utgångspunkter som studien grundar sig på, dessa är framförallt teorin om *nyhetsvärdering* och *nyhetsurval*. Även teorier om *negativa nyheter* och *nyhetskällor* berörs. För att förstå de bakomliggande aspekterna runt dessa teorier behöver vi också förstå hur de fungerar i samband med *sportjournalistik* och hur de samverkar, samt hur de påverkas av den ökande *journalistiska kommersialiseringen*.

Nyhetsurvalet hos redaktioner kan ses som ett samspel mellan dessa aspekter av journalistiken. Strömbäck (2019:173) menar att nyhetsvärdering och nyhetsurval är två begrepp som ofta behandlas som synonymer, vilket inte är fallet. Då de syftar på två olika saker bör vi också behandla teorierna var för sig, även om de fungerar i ett samspel. Nyhetsvärderingar syftar på hur möjliga nyheter värderas på olika redaktioner, medan nyhetsurval syftar på det som faktiskt publiceras som nyheter (Nord & Strömbäck, 2005; Strömbäck, 2019:173).

I Strömbäcks (2008) studie "*På nyhetsmediernas agendor. En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV*" konstateras det att skillnaderna som framkom i undersökningen var större mellan just morgon- och kvällstidningarna än mellan tv-bolagen SVT och TV4 när det gällde nyhetsvärderingarna och nyhetsurvalet. I detta fall visade det sig att innehållsmässigt så har nyheter som klassas som *viktiga* nyheter framkommit i betydligt större grad i morgontidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet än i de motsvarande kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen.

Vi inleder detta kapitel med ett avsnitt om journalistikens kommersialisering, då det anses påverka det journalistiska yrket som helhet. Därefter följer ett avsnitt om sportjournalistik, då rapporteringen från de mästerskap vi ämnar undersöka är ett fall av sportjournalistik. Båda dessa kan anses påverka nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet under stora idrottsevenemang. Vi går sedan djupare in på just teorierna om nyhetsvärdering och nyhetsurval. För att till sist avsluta teorikapitlet med att beskriva hur negativa nyheter och nyhetskällor kan ha en inverkan på studien och de föranledda teorierna.

3.1 Journalistikens kommersialisering

Det svenska medielandskapet har varit satt under stor förändring under de senaste årtiondena, vilket med all säkerhet har påverkat nyhetsvärderingarna och nyhetsurvalet hos olika redaktioner (Strömbäck, 2008). En ökad vinstjakt hos nyhetsmedierna har inneburit ökad oro över vilken typ av journalistik som produceras. Har den granskande, informativa och seriösa journalistiken fått mindre utrymme, till förmån för den underhållande, mer kändisfokuserade

och lättsålda journalistiken? Detta är saker som den norske medieforskaren Sigurd Allern diskuterar (2012:233). Allern skriver vidare att det för många redaktioner är en svår balansgång mellan ekonomisk vinning och kvalitativ journalistik, och att en sådan typ av journalistik kräver starka ekonomiska förutsättningar. Således blir händelser som är kostsamma att bevaka mer sällan en del av nyhetsurvalet än händelser som är billiga att bevaka (Harcup & O'Neill, 2017). Det är samtidigt inte självklart vad kvalitativ journalistik innebär, då detta kan ha olika betydelser mellan olika kvälls- och morgontidningar, samt mellan deras olika publikgruppers behov och intressen (Allern, 2012:234; Weedon et al. 2018). Kostnadseffektivisering på redaktioner och i nyhetsproduktion har haft en stor påverkan på det journalistiska arbetet, och målet att öka intäkterna från både publiken och annonsörerna har spelat en stor roll i journalistikens kommersialisering (Gans, 2004:215).

Det är också viktigt att poängtera i sammanhanget hur kommersialiseringen i fråga varit en betydande faktor för nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet. Det förändrade ekonomiska landskapet har förändrat resultatet för vilka nyheter som slutligen publiceras i mediernas kanaler. Morgonpress och kvällspress rör sig på olika marknader, vilket ger olika förväntningar på innehållet för respektive tidningsform (Strömbäck 2008). Lengauer et al. (2011) menar att journalistikens kommersialisering också har påverkat hur *negativa nyheter* distribueras. Forskarna menar att konfliktcentrerade nyheter med negativ prägel attraherar läsare lättare då "dramat" är enkelt att förstå, även om man som läsare inte är insatt i ämnet, eller konflikten. Mer om negativ nyhetsrapportering skriver vi i avsnitt 3.5.

3.2 Sportjournalistik

Sportjournalistik har historiskt sett haft ett lägre anseende än mer klassisk journalistik. Detta synsätt grundar sig i att sportjournalistiken anses bedriva en mjukare form av journalistik som inte ställer svåra och kritiska frågor, utan snarare lyfter fram och främjar sporten och dess utövare utan att bedriva någon större kritisk journalistik gentemot de som sitter på maktpositioner. Faktorer som dessa gör att sportjournalistik länge ansetts vara "nyhetsmediernas leksaksavdelning" (Rowe, 2007; Boyle, 2017). Det finns däremot fler likheter mellan de journalistiska formerna än vad det ger sken av, då både sportjournalister och de mer klassiska journalisterna reser och jobbar tätt inpå deras viktigaste källor, där tillgången till dessa källor också är vital. Detta gäller inte bara för sportjournalister, utan detsamma gäller för klassisk journalistik inom exempelvis politik och ekonomi (Boyle 2017). Mer om nyhetskällor skriver vi i avsnitt 3.6.

Att sportjournalistiken har fått kritik för att inte vara granskande går också ihop med det som Enbom & Carlsson (2019:203) skriver angående hur PR vuxit och blivit en självklarhet inom den idrottsliga verksamheten. Framförallt idrottsorganisationer försöker motverka negativa nyheter genom att istället göra insatser med positiva inslag. Framväxten av PR hos

idrottsorganisationer pekas därför ut som ett av de större problemen för sportjournalister överlag. Weedon et al. (2018) menar att det från forskare önskas en högre grad av kritisk granskning inom sportjournalistiken, och en mer social-rättvisa-orienterad bevakning av sport. Avsaknaden av detta är, liksom i övrig journalistik, dels till följd av den ökade vinstjakten inom medier, samt minskade resurser hos redaktioner.

3.2.1 Sportjournalistik och kommersialisering

Det finns däremot andra aspekter av den ökade kommersialiseringen inom journalistiken som gynnat just sportjournalistik. Enbom & Carlsson (2019:201) menar att sportjournalistiken blivit en hörnsten i nöjesindustrin med dess förmåga att attrahera en stor publik. Kommersialiseringen tillsammans med digitaliseringen har bidragit till att nyhetsredaktioner har kunnat ta betalt av sin publik med så kallade "pay-per-view sändningar", samt att livesända idrottsevenemang ger en möjlighet till reklamslag som publiken inte kan välja bort. Detta gör annonsutrymmet i dessa sändningar lukrativt för annonsörer, vilket också återspeglas i de höga priser som idag råder för sändningsrättigheter till stora mästerskap.

Sportjournalistikens kommersiella betydelse har även lett till att arrangörer och förbund anpassat sitt agerande och sina beslut efter medierna, exempelvis kan stora sportevenemang flyttas för att passa bättre in i schemat för stora tv-kanaler. Inget stort idrottsevenemang planeras idag utan att ha medierna i åtanke, likväl som att inget stort idrottsevenemang genomförs utan medier på plats för att bevaka det som sker (Gruneau & Compton, 2017:42). Fotbollen idag går att likna vid en stor industri gällande dess ekonomiska inflytande, detta är samtidigt ett problem för sportjournalistiken, då sportjournalister kan ha bristande ekonomikunskaper, vilket riskerar leda till en bristande kritisk granskning inom framför allt fotbollen med dess ekonomiska inflytande (Enbom & Carlsson 2019:208).

3.3 Nyhetsvärdering

Vad är egentligen nyheter? För vissa är nyheter det som rapporteras av nyhetsmedierna de läser och tittar på, för andra handlar det om något aktuellt ämne eller saker som nyligen har hänt (Ghersetti, 2012:205). Frågar man en journalist vad en nyhet är kan svaret vara än mer komplicerat. Tidigare forskning tyder på att varken journalister eller redaktioner har ett definierat svar på vad nyheter är, utan journalister hänvisar snarare till att det som avgör vad som blir en nyhet snarare bygger på en intuitiv, professionell känsla, eller ren magkänsla (Nord & Strömbäck 2005; Schultz, 2007; Harcup & O'Neill, 2017).

Den mest klassiska studien om nyhetsvärdering är skriven av de båda norska forskarna Johan Galtung och Marie Holmboe-Ruge (1965) där de analyserar fyra internationella konflikter i norska nyhetstidningar. I studien frågar sig forskarna *hur blir händelser nyheter?* De menar vidare att det vi väljer att betrakta som en händelse är kulturellt förankrat, en händelse som har betydelse i ett land behöver således inte ha betydelse i ett annat (Galtung & Ruge, 1965). Detta är något som även gäller i mindre skala, Strömbäck (2008) menar att det som värderas som en nyhet på en redaktion, inte nödvändigtvis gör det på en annan. För att händelser ska bli just nyheter krävs att de passar in i en eller flera av det som många forskare benämner som *nyhetsvärderingskriterier*, eller *nyhetsfaktorer*, som enligt Strömbäck (2019:180) är en bättre definition på begreppet då det fångar upp fler faktorer som följer nyhetsvärderingen samt den redaktionella processen som sker när nyheter väljs ut och produceras.

Harcup och O'Neill (2001) har sedermera undersökt Galtung och Ruges teoretiska ramverk. I deras artikel *What is news? Galtung and Ruge revisited* sätter de engelska forskarna Galtung och Ruges ramverk på prov och menar att det, trots den stora uppmärksamhet studien fått, måste citeras med försiktighet. De bygger vidare på teorin och menar samtidigt att framtida forskning inom ämnet är av vikt för en djupare förståelse inom teorin (Harcup & O'Neill, 2001).

3.3.1 Nyhetsfaktorer

Som vi nämnde ovan har begreppet nyhetsfaktorer flera olika benämningar, men med liknande innebörd. Vi väljer att citera Strömbäck (2019) definition av begreppet då det är baserat på en sammanställning av tidigare forskning som gjorts, både i Sverige och internationellt, samt att det är den senaste definitionen av fenomenet. Strömbäck identifierar samtidigt tio nyhetsfaktorer som ökar en möjlig nyhets chans att publiceras. Dessa faktorer menar Strömbäck bottnar i något av de tre styrfälten *intresse*, *betydelse*, eller *mediernas format och behov*, vilka vi beskriver ytterligare i avsnitt 3.4.1.

“...För att sammanfatta: sannolikheten att nyhetsmedier ska rapportera om en nyhet är större:

- *Ju viktigare och mer relevant en möjlig nyhet upplevs vara.*
- *Ju större publikens intresse för en möjlig nyhet anses vara.*
- *Ju mer en möjlig nyhet handlar om kända, statusfyllda eller mäktiga personer, organisationer eller nationer.*
- *Ju närmare tidsmässigt, geografiskt och kulturellt en möjlig nyhet utspelar sig.*

- *Ju mer en möjlig nyhet passar mediernas format och kan rapporteras med hjälp av berättartekniker som tillspetsning, förenkling, polarisering, konkretion, personifiering, intensifiering och stereotypisering.*
- *Ju mer en möjlig nyhet handlar om problem, konflikter och negativa företeelser.*
- *Ju mer nyhetskällor har subventionerat en möjlig nyhet så att den blir billig att bevaka och passar medielogiken och nyhetsmediernas format.*
- *Ju mer en möjlig nyhet passar de frågor, processer eller berättelser som redan befinner sig på nyhetsmediernas dagordningar.*
- *Ju mindre krav en möjlig nyhet ställer på publikens förkunskaper samtidigt som den kan förväntas fånga människors intresse.*
- *Ju mindre resurser i form av arbetstid, personal eller pengar det krävs för att bevaka eller granska en möjlig nyhet.”*

(Strömbäck, 2019:180)

Att en nyhet blir publicerad grundar sig dock inte bara i någon av dessa faktorer. En möjlig nyhet går igenom flera processer och olika urval innan den slutligen kan publiceras. Ju fler av dessa faktorer de uppfyller, desto högre är chansen att en händelse publiceras som en nyhet av redaktionen. Det är dock inget krav, utan ses snarare som en omöjlighet, att en händelse uppfyller alla nyhetsfaktorer (Galtung & Ruge, 1965).

3.4 Nyhetsurval

Nyhetsvärderingar är inte det enda som avgör om en nyhet publiceras eller inte, slumpen kan också ha en stor inverkan på vad som i slutändan blir nyheter (Nord & Strömbäck, 2005; Strömbäck, 2008). Saker som brist på personal, teknisk utrustning, eller ekonomiska möjligheter kan spela stor roll i det slutliga nyhetsurvalet hos en redaktion. Även dagar med för många, så kallade “bra nyheter” eller för många “dåliga nyheter” kan göra att nyheter som inte hade publicerats en vanlig dag i slutändan blir publicerade under rådande omständigheter (Johansson, 2008; Strömbäck, 2008).

Orsaker som kan verka mindre självklara kan också spela stor roll i nyhetsurvalet. Journalister präglas ofta av kulturella eller ideologiska influenser, vilka kan påverka den individuella journalistens värdering i nyhetsurvalsprocessen. Även miljön de arbetar i, deras hierarki på arbetsplatsen, eller publiken de producerar nyheter för, är faktorer som kan ha en stor inverkan på det slutliga nyhetsurvalet (Harcup & O’Neill, 2017).

En händelse som ses som avvikande, eller uppseendeväckande, har en större chans att bli en nyhet. Shoemaker och Cohen (2006:7–8) argumenterar för att social signifikans, tillsammans med avvikelse, är de två faktorer som till stor del avgör om en händelse blir en nyhet, eller om de som de allra flesta händelser, sällas bort i urvalsprocessen. Forskarna menar att även om en

händelse är långt bort avståndsmässigt, så kan det vara av högt värde att rapportera ändå, om den är väldigt avvikande eller uppseendeväckande. Utöver uppseendeväckande nyheter menar även Shoemaker och Cohen (2006:14–15;65) att en annan faktor har betydelse för nyhetsvärdet, nämligen sociala signifikans. De poängterar också att den sociala signifikansen bedöms utifrån den geografiska plats där händelser sker. En nyhet som har högt signifikant värde i ett land kan därför anses vara lägre i ett annat.

3.4.1 Tre styrfält

I Strömbäcks (2008) undersökning diskuterar författaren vad som utmärker nyhetsurvalet i ledande svenska nyhetsmedier. Strömbäck beskriver i studien två *styrfält* som är viktiga att beakta i relation till nyhetsurvalet, nämligen *intresse* och *vikt*. Strömbäck identifierar även ett tredje styrfält, vilket han benämner som *mediernas egna format och behov*.

Intresse som styrfält handlar om vad medierna tror att deras publik är intresserad av. Strömbäck (2008) gör kopplingen till ett marknadsperspektiv, där efterfrågan står i centrum. Medierna bör tillhandahålla de nyheter publiken är intresserade av, det kan vara sportnyheter, brottsnyheter eller lokala nyheter. Vikt som styrfält, eller *betydelse som styrfält*, som Strömbäck (2019:177) senare benämner det, handlar om sådant som medierna anser vara viktigt och tycker att deras publik bör ta del av. Här är det således utbudet som står i centrum, sett ur ett marknadsperspektiv. I detta perspektiv är det viktigt att medierna förser medborgarna med information så att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor (Strömbäck, 2008).

Medier behöver skapa en balansgång mellan dessa två styrfält för att uppnå ekonomisk framgång, samt för att värna om sin demokratiska legitimitet. Skulle ett nyhetsmedium bortse från publikens intressen, och bara rapportera om vad de själva anser att publiken bör veta i sitt nyhetsurval skulle detta leda till bakslag på marknaden. Likväl skulle ett nyhetsurval baserat på endast det publiken vill ta del av, och inte vad de behöver ta del av, leda till bakslag för demokratin (Strömbäck, 2019:177–178). Olika svenska nyhetsmedier är mer inriktade på olika styrfält än andra. Medan morgontidningarna i huvudsak rör sig inom styrfältet betydelse, så befinner sig kvällstidningarna mer inom intresse som styrfält. Vilket betyder att morgontidningarna lägger större vikt vid det som kategoriseras som viktiga nyheter, och "hårda nyheter", vilket är nyheter om bland annat politik, ekonomi samt sociala och kulturella händelser. Kvällstidningarna lägger däremot större vikt vid det som publiken antas vara intresserade av, och så kallade "mjuka nyheter", vilket är nyheter som innefattar underhållning och sport (Strömbäck, 2008).

Det tredje styrfältet, *mediernas egna format och behov*, grundar sig från början i teorin om medielogiken, men det är ändå nämnvärt då den kopplar samman med teorierna om

nyhetsvärdering och nyhetsurval. Teorin om medielogiken lyfter fram att det inte endast är en potentiell nyhets objektiva egenskaper som tas i åtanke i nyhetsurvalet (och nyhetsvärderingar), utan också dess möjlighet att omformas för att möta mediernas behov av att reducera information och fånga människors uppmärksamhet (Strömbäck, 2019:180).

3.4.2 Maktskifte i styrfälten

Mycket av den tidigare forskningen som gjorts tyder på att betydelse som styrfält har varit det dominerande styrfältet inom nyhetsurval under en längre period. Men i och med digitaliseringen i samhället och på mediemarknaden, så talar mycket för att ett skifte pågår, där nyhetsurvalet nu mer präglas av intresse som styrfält. Det finns olika anledningar till detta, de främsta är journalistikens kommersialisering, samt den nyligen nämnda digitaliseringen, vilket har gjort att konkurrensen om såväl annonspengarna, som publikens uppmärksamhet har ökat (Allern, 2012:236–237; Strömbäck, 2019:178).

3.4.3 Gatekeeping

Betydelse och intresse är två viktiga begrepp i nyhetsurvalet, och de är en del av alla de beslut redaktioner och även journalister tar under ett händelseförlopp för att avgöra om en händelse ska bli en nyhet eller inte. Denna process kan benämnas med ett ytterligare viktigt begrepp att förstå, nämligen *gatekeeping*. Begreppet innefattar processen med att välja, eller välja bort eventuella nyheter, som White (1950) menar är ständigt pågående. Gatekeeping innefattar också hur nyhetsredaktioner gallrar nyheter i sin arbetsprocess, och testas mot andra nyheter flera gånger, utifrån tillgängligt bildmaterial, om nyheten går att vinkla med berättartekniker, om ett annat medium redan har publicerat nyheten, osv. (Ghersetti, 2012:206).

Under en vanlig dag kommer det in extremt mycket material till en nyhetsredaktion, och det är inte realistiskt att allt detta material ska bli nyheter. Det är inte heller önskvärt, eller relevant för publiken att ta del av allt detta material. Gatekeepingprocessen blir därför en viktig, och naturlig del av en nyhetsredaktions arbete för att gallra den information som publiken bör ta del av, samt för att kunna identifiera de nyheter som publiken är intresserade av (Ghersetti, 2012:207; Weibull & Wadbring, 2020:221).

Även om White (1950) i sin studie om gatekeepers tillskrev en enskild redaktör den största makten i denna urvalsprocess, så har senare forskning pekat på att detta är missvisande. Betydelsen av begreppet gatekeepers, eller gatekeeping, kan i det här fallet beskrivas som “de som genom filtrering och publicering av information bestämmer vad vi typiskt sett ser som

nyheter” (Nielsen, 2017:82). Vilket kan förstås som den process nyhetsmedierna bedriver i sitt vardagliga arbete, beskrivet ovan.

3.5 Negativ nyhetsrapportering

Tidigare forskning visar att nyheter med negativa inslag har en betydligt större genomslagskraft än positiva nyheter (Galtung och Ruge 1965; Soroka & McAdams, 2015; Soroka et al. 2019). Galtung och Ruge (1965) menar att detta har att göra med att tidsaspekten för en positiv nyhet ofta är mycket lång, och därför inte ger samma överraskningseffekt som plötsliga nyheter. Negativa nyheter brukar däremot vara plötsliga och oväntade, negativa händelser är ofta begränsade i tid och kan vara utspelade från att gårdagens tidning gavs ut, till att morgondagens blir utgiven (Galtung & Ruge, 1965; Nord & Strömbäck, 2005).

Vad är då negativa nyheter? Det finns olika aspekter av negativitet att ha i åtanke, dåliga nyheter brukar oftast referera till händelser med negativa inslag. Med det sagt så finns det olika aspekter som gör en händelse negativ, och det finns likväl olika sätt som det negativa förmedlas på (Soroka et al. 2015). Lengauer et al. (2011) menar att negativa nyheter i medier kan ha två ursprung. Antingen så sprider nyhetsmediet bara vidare den negativa informationen eller händelsen som kommer in till redaktionen utifrån, via källor. Alternativt är det journalisten själv som sätter en negativ prägel på nyheten, vilket forskarna benämner som *medieinitierad negativitet*. Negativitet i nyhetsförmedling återspeglas ofta i ogillande, eller kritik, mot politiker eller politiska beslut, det kan också förmedlas med känslor, som ilska, rädsla eller sorg, kopplade till dåliga händelser (Soroka et al. 2015).

Viss kritik har riktats mot mediernas övervikt av negativa nyhetsinslag. Ett motargument mot denna kritik är dock att människor har en tendens att reagera starkare på, och komma ihåg, negativ information, snarare än positiv sådan (Strömbäck, 2008; Lengauer et al. 2011; Soroka & McAdams, 2015). Ett annat argument är det faktum att det som betraktas som en negativ händelse av en person, inte nödvändigtvis betraktas på samma sätt av en annan (Strömbäck, 2008). En problematik med negativa nyheter kan uppstå när det inte är tydligt vart kritiken kommer ifrån. Är det medieinitierad kritik, eller är det nyhetskällan som riktar kritiken och sätter en negativ prägel på händelsen? Om källan inte citeras noggrant kan det vara svårt att göra avvägningen för varifrån det negativa inslaget kommer (Lengauer et al. 2011).

3.6 Nyhetskällor

Som vi beskrev tidigare är samspelet mellan journalister och källor en viktig del i processen att skapa nyheter (Boyle, 2017). En grundförutsättning för att nyheter ska kunna existera är källor, utan källor, inga nyheter. Genom källorna får journalisten information om pågående händelser och på så sätt bidrar källorna till mediernas innehåll. Nyhetsmedierna är nödvändiga kanaler för källorna, som de kan använda för nå ut med information till en större publik (Ekman, 2019:157). Förhållandet mellan journalister och nyhetskällor brukar beskrivas som en dans, eller som en dragkamp (Gans, 2004:116). Detta menar Ekman (2019) är ett exempel på hur komplex relationen mellan de två parterna är, och visar också på svårigheterna i nyhetsproduktionen, vilket har varit ett huvudfokus inom tidigare forskning om nyhetskällor, där makten i denna komplexa relation också haft ett stort fokus.

Uttrycket “det krävs två för att dansa”, ses i detta fall inte som något positivt ur journalisternas synvinkel. Lewis et al. (2008) menar att denna metafor kan tolkas som en inskränkning på den journalistiska professionen och att det ger signalen att källorna har övertaget i nyhetsskapandet. Om relationen mellan en journalist och en källa blir för nära, riskerar detta att påverka synen på journalistiken som oberoende och granskare av samhällets makthavare. Med bakgrund i detta måste journalisterna fastställa sitt oberoende gentemot källorna för att så inte ska ske (Lewis et al. 2008).

Officiella källor besitter ofta makten att påverka de journalistiska värderingarna. Genom att erbjuda “förpackade nyheter” som passar in i redaktionens nyhetsflöde och med intressanta händelser (Lewis et al. 2008; Sissons, 2016). Dessa förpackade nyheter kan bestå av “kraftfulla pressmeddelanden” eller “journalistiskt intressanta opinionsundersökningar” (Harcup & O’Neill, 2017; Ekman, 2019:159). Sådana nyheter ger redaktionen möjlighet att snabbare producera nyheter och minska den ekonomiska belastningen på redaktionen. Lewis et al. (2008) menar att journalister inte nödvändigtvis bör klandras för att de rapporterar om dessa typer av nyheter, då det är en effekt av journalistikens kommersialisering och den ökade vinstjakten inom sektorn. Men det är samtidigt viktigt för de enskilda journalisterna att fortsatt vara källkritiska för att bevara journalistikens legitimitet (Falkheimer, 2012:156).

4. Tidigare forskning

Majoriteten av den tidigare forskningen i samband med idrottsliga evenemang och mästerskap såsom fotbolls-VM, har inte satt nyhetsrapporteringen och balansen kring innehållet i dessa som sin huvudfokus. Det har snarare handlat om att undersöka hur värdnationer använder mästerskap som ett medialt verktyg för att bedriva *sportwashing*, och hur detta påverkar bilden av värdnationerna i medier, se exempelvis Graeff et al. (2018) undersökning av Brasilien under fotbolls-VM för herrar 2014. Ett annat exempel är den studie som Kobierecki och Strozeks (2021) presenterar av de olympiska spelen samt världsmästerskapen i fotboll under perioden 2004–2018, och hur antalet sökträffar en värdnation får på sökmotorn Google påverkats av att arrangera dessa mästerskap.

Vad gäller forskning kring just nyhetsvärdering och nyhetsurval i samband med mästerskap likt de vi själva ämnar undersöka, så är detta något som inte fullt ut täcks av tidigare forskning. Det finns däremot forskning med övrig huvudfokus som delvis även lyfter fram inslag som kan associeras till, och vara av relevans för vår studie, exempelvis Talbot och Carter (2018) som tar upp hur mediernas rapportering formas utifrån externa faktorer som sker i samband med ett mästerskap.

Det finns däremot en del studentuppsatser som berör några av de fokuspunkter vi själva ämnar undersöka, och som även undersökt de mästerskap som vi tittar på, vilka vi går igenom ytterligare i avsnitt 4.3.

4.1 Rapporteringen under mästerskap

Huvudparten av den tidigare forskningen handlar om huruvida mediernas rapportering i samband med mästerskap ses som en pådrivande faktor i ländernas försök till *sportwashing*. Graeff et al. (2018) har exempelvis i deras studie analyserat hur nio nyhetsredaktioner världen över rapporterade om värdnationen Brasilien under den pågående perioden för fotbolls-VM 2014, för att ta reda på om värdskapet ökade nationens generella anseende i medier eller inte. I deras undersökning har de sökt upp alla artiklar med ordet “Brasilien” förekommande, och baserat på innehållet sedan kategoriserat artiklarna i någon av följande kategorier: *infrastruktur, sociala index, kultur, fotboll, genomförbarhet, och vardagsliv*. Här visade det sig att kategorin genomförbarhet var den mest förekommande i det insamlade materialet, där genomförbarhet syftade till artiklar som ifrågasatte huruvida evenemanget kunde komma att ses som lyckat eller inte, med tanke på den brasilianska allmänhetens tvivel. Detta visar på att redan i samband med mästerskapet 2014 så var frågor om värdnationens strukturella utmaningar förekommande i medierna.

Undersökningen visade också tendenser på att det fanns skillnader mellan medier från olika länder, där exempelvis CNN som är baserade i USA var den nyhetsorganisation som publicerade minst innehåll kopplat till Brasilien och mästerskapet, något som författarna också diskuterar, då det kan ha att göra med respektive länders allmänna intresse för sporten överlag, där de menar på att USA inte historiskt sett haft ett stort intresse för fotboll i allmänhet.

Det finns också tidigare forskning som visar på hur allmänheten och organisationer påverkar den graden av nyhetsrapportering som följer i samband med mästerskap. Talbot och Carter (2018) tar exempelvis upp hur det ökade polisvåldet som skedde inför OS i Rio 2016, tillsammans med människorättsorganisationen Amnestys ökade uppmärksammande i sina kanaler angående detta, bidrog till en ökad rapportering kring dessa händelser även i övriga medier i samband med mästerskapet. Mästerskapsevenemang har också med tiden blivit en allt större arena för att lyfta politiserat innehåll, Gruneau och Compton (2017:43) skriver hur de numera går att se som världens mest framträdande forum för protester och debatter, med syftet att lyfta fram orättvisor och utanförskap.

4.2 Rapporteringen i kritiserade värdländer

Tidigare forskning visar också hur det under de senaste decennierna skett en ökad diskurs kring värdländerna för stora mästerskap. Meier et al. (2021) skriver hur det blivit ökad påtryckning från offentligheten gällande värdländernas demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och dess medborgerliga friheter, samt en ökad kravbild på dessa nationers politiska reformer, elit och myndigheter. En diskurs som också beskrivs öka bland medier när det inte är västerländska nationer som arrangerar mästerskapen. Meier et al. (2021) lyfter också fram Rysslands annektering av Krim i mars 2014, och hur detta ledde till att det höjdes röster som ville se en bojkottning av mästerskapet i landet fyra år senare. Även om det aldrig blev någon storskalig bojkott den gången, visar det ändå på att stora sportevenemang kan bidra till en ökad uppmärksamhet för den internationella publiken på de humanitära och politiska aspekter som en värdnation tampas med.

En annan studie som också visar på hur rapporteringen av idrottsevenemang kan präglas av inslag som berör andra punkter än den idrottsliga, är den som Min och Zhen (2010) genomfört, som undersökt hur amerikanska medier rapporterade under de olympiska spelen i Kina 2008. De beskriver som en del i sin slutsats hur rapporteringen av det idrottsmässiga då blandades med inslag som berör ämnen gällande Kinas politiska system, människorättsfrågor, miljöfrågor och säkerhetsfrågor.

Även den studie som Boccia et al. (2010) gjort visar på hur medier balanserar sin rapportering mellan sportsliga framgångar och övriga nyheter i samband med mästerskap. I studien har de

undersökt hur de brasilianska medierna rapporterade i samband med sommar-OS i Peking 2008, där resultatet visar att inför invigningen av mästerskapet, den ritual som markerar mästerskapets inledning, handlade rapporteringen i stor grad om samhällseliga utmaningar som värnationen drogs med. Exempel som lyfts fram är hur Kina stängde ner Tiananmen square (himmelska fridens torg) för journalister, sedan medier rapporterat om hur Kina tvångsförflyttade människor i Qianmen-regionen i samband med byggnationerna inför mästerskapet. Vidare förklarar de också hur rapporteringen skiftade när mästerskapet väl började, där dessa samhällseliga problem som det rapporterats om istället fick lämna mer plats för de sportsliga tävlingarna och rapportering kring medaljer som vunnits.

4.3 Kandidatuppsatser

Majoriteten av den tidigare forskningen som närmar sig det område vi ämnar beröra är undersökningar i form av kandidatuppsatser. Det finns däremot inte heller här några tidigare studier som är helt applicerbara till vår egen undersökning, utan dessa är formade utifrån andra syften och frågeställningar, men innehåller samtidigt iakttagelser som är av relevans. Till exempel gör Andersson (2023) i sin studie *“Tvätten i öknen. En diskursanalys av svensk och qatarisk mediabevakning av fotbolls-VM i Qatar”*, en diskursanalys som undersöker hur skillnaden såg ut mellan svenska och qatariska medier under mästerskapet, med fokus på om nyheterna ansågs ha positiva eller negativa inslag. Andersson menar på att de svenska medierna inte köper den bild som de qatariska medierna målar upp av landet, där de beskriver mästerskapet som en symbol för stolthet i mellanöstern och ett land som är öppet för alla. De svenska medierna rapporterar istället en mycket mer negativ bild av landet under mästerskapet (Andersson, 2023).

Även den studie som Segerdahl och Elofsson (2022) gjort är en diskursanalys som här granskat svenska och internationella mediers bevakning av fotbolls-VM i Qatar. De kommer, likt Andersson, fram till att det finns betydliga skillnader i mediebevakningen mellan olika länder, samt att de svenska och amerikanska medierna bygger upp en “vi och dem” känsla i sin rapportering kring mästerskapet och migrantarbetarnas förhållanden. Detta sker samtidigt som de qatariska medierna försöker legitimera landet som en demokrati, och pekar på de demokratiska framsteg landet har gjort under förberedelserna inför mästerskapet. Något som varken svenska eller amerikanska medier ger medhåll till, i dessa framställs Qatar snarare som en auktoritär stat.

En tredje nyligen publicerad studie gjord av Stiernspetz (2023) diskuterar hur svenska medier gestaltar begreppet sportswashing vid större idrottsevenemang. Denna studie är också intressant eftersom det är en av få studier som nämner både fotbolls-VM i Ryssland 2018 och fotbolls-VM i Qatar 2022, samtidigt som den utgår från svenska medier. Huvudsyftet för undersökningen har dock varit hur just begreppet sportswashing fått en explosionsartad

uppmärksamhet i de svenska medierna, och hur begreppet där porträtteras som positivt, negativt eller neutralt. Studien är därför inte heller helt i linje med vår undersökning som avser att undersöka frekvens och fördelning i de svenska medierna.

Av de tidigare studier som gjorts kan Berggren, Karlsson Alfonzo och Sälls (2022) anses vara mest lik det vi ämnar göra med vår undersökning. Författarna har genom en kvantitativ innehållsanalys studerat hur fotbolls-VM i Qatar framställts i Dagens Nyheter och Göteborgs-Posten inför mästerskapet, och om mediernas rapportering var huvudsakligen positiv, negativ eller neutral. Viktigt att poängtera är att materialet författarna har undersökt är artiklar publicerade mellan perioden 1 augusti 2018 till 30 november 2021, alltså en period inför mästerskapet, samt att de utgår från gestaltningsteorin i deras studie, vilket är två aspekter som skiljer sig från vår egen studie. Däremot har de i deras undersökning använt sig av en kategoriseringsprocess för att undersöka vilken typ av nyheter som förekommer, och i vilken grad dessa förekommer, genom att placera det insamlade materialet i något av följande tre kategorier: *sportsliga prestationer*, *korruption* och *mänskliga rättigheter*.

Utifrån detta har de kunnat konstatera att innehållsmässigt så var det sportsliga prestationer som förekom i störst utsträckning med 51% av det insamlade materialet, följt av mänskliga rättigheter med 37% och slutligen korruption med 12% av materialet. Detta är den enda studien som visar ett kvantitativt resultat av svenska medier inför ett mästerskap, där insamlade artiklar kategoriseras utifrån dess tematiska innehåll. Skillnaden mot vår studie är att denna undersökning genomfördes i Dagens Nyheter men också i Göteborgs-Posten, som är en regional tidning, medan vi ämnar undersöka nationella morgon- och kvällstidningar samt hur resultaten förhåller sig mot varandra över perioden för två mästerskap.

5. Syfte

Uppsatsens syfte är att genom en kvantitativ innehållsanalys undersöka hur frekvent de svenska medierna, i form av morgonpress och kvällspress, rapporterade under fotbolls-VM i Qatar 2022, samt fotbolls-VM i Ryssland 2018, gällande migrantarbetare, politiska frågor, diskriminering, krig och konflikter, och mänskliga rättigheter. Samt att undersöka den kritiska rapporteringen i de svenska medierna under dessa mästerskap. Med kritisk rapportering avses att det explicit uttrycks kritik i rapporteringen.

Med utgångspunkt i det vi gick igenom i bakgrunden, vet vi nu att det inför mästerskapen pratats mycket om korrupcion och människorättsfrågor. Därför vill vi nu undersöka hur den faktiska fördelningen såg ut i de svenska medierna under mästerskapens gång, vilket är en forskningslucka vi identifierat då det inte är något som täcks av tidigare forskning.

5.1 Frågeställningar

Teorierna om nyhetsvärdering och nyhetsurval är centrala för studien för att de kan hjälpa oss förstå hur redaktioner ser på specifika händelser, och således påverkar det vad som i slutändan publiceras i tidningarna. Att undersöka detta under två separata fotbolls-VM kan ge oss en inblick i eventuella skillnader för hur nyhetsredaktioner ser på dessa händelser, samtidigt kan vi också jämföra de eventuella skillnaderna som tidningarna har i sin rapportering. Genom att se på detta med utgångspunkt i Strömbäcks (2008) resonemang om att morgon- och kvällspress rör sig på olika marknader och prioriterar olika händelser i sin rapportering, bör vi också se olika resultat i tidningarnas nyhetsurval. Kvällspressen, som fokuserar mer på mjuka nyheter, bör ha högre inslag av artiklar med fotboll som huvudämne, medan morgontidningarna bör ha högre inslag av hårda nyheter, alltså artiklar som exempelvis tar upp mänskliga rättigheter eller migrantarbete. Valet av Aftonbladet och Dagens Nyheter som studieobjekt grundar sig inte bara i att de representerar kvälls- och morgonpress, utan även i att de är Sveriges två största tidningar sett till läsarantal (Orvesto Konsument, 2022).

Att vi valt att undersöka just fotbolls-VM i Ryssland 2018 och fotbolls-VM i Qatar 2022 grundar sig i att det är de två senast spelade världsmästerskapen i fotboll, därför är dessa två också de mest aktuella. Det finns samtidigt både likheter, men också skillnader mellan mästerskapen, som blir relevanta i samband med att studien undersöker svenska medier. En likhet är att båda värdnationerna är auktoritära stater som får kritik från omvärlden för deras politiska åsikter, samt förekomsten av kränkningar mot mänskliga rättigheter i länderna. En skillnad mellan mästerskapen är att det svenska fotbollslandslaget var med under VM i Ryssland, men inte under VM i Qatar, vilket bör påverka de svenska mediernas nyhetsurval kring rapporteringen av mästerskapen på olika sätt. Sveriges medverkan bör framhäva

nyhetsfaktorer som socialt/kulturellt avstånd, vilket kan komma att spela en större roll för undersökningen. Eftersom det svenska landslagets resultat är av stort intresse för läsarna, kan vi anta att de kan komma att bidra till eventuella skillnader i nyhetsurvalet, grundat i att Aftonbladet och Dagens Nyheter rör sig på olika marknader och således bör prioritera olika typer av nyheter. Detta blir också intressant utifrån teorin om negativa nyheter, för att undersöka hur urvalet av negativa nyheter kan ha påverkats av Sveriges medverkan under ett mästerskap. Som hjälpmedel till studiens syfte har vi ställt upp fem frågeställningar, kring vilka vi bygger den fortsatta strukturen för undersökningen på.

5.1.1 Frågeställning 1

Hur stor andel av de undersökta mediernas rapportering hade fotboll som huvudämne under mästerskapen?

5.1.2 Frågeställning 2

I hur stor andel av de undersökta mediernas rapportering under mästerskapen förekom explicit kritik mot respektive värdland, mästerskap och FIFA?

5.1.3 Frågeställning 3

Vilka aktörer riktade kritik mot respektive värdland, mästerskapen och FIFA i de undersökta mediernas rapportering under mästerskapen?

5.1.4 Frågeställning 4

Vilka skillnader fanns i de undersökta mediernas rapportering mellan fotbolls-VM i Ryssland 2018 och fotbolls-VM i Qatar 2022?

5.1.5 Frågeställning 5

Vilka skillnader fanns mellan rapporteringen i morgonpress respektive kvällspress under mästerskapen?

6. Metod

I det här kapitlet presenteras inledningsvis de metodval som gjorts för studien, tillsammans med en redogörelse för varför just dessa är tillämpbara i samband med undersökningen. Vi kommer sedan redogöra för de avgränsningar som gjorts i materialet, vårt urval och de söktermer vi valt att filtrera och förhålla oss till i samband med insamlingen av material. Därefter följer en redogörelse för de variabler som undersökningen fokuserat på. Kapitlet avslutas sedan genom en diskussion kring vad vi kan förvänta oss med vårt metodval, och huruvida andra metodval skulle ge annat utfall för vårt resultat.

6.1 Kvantitativ innehållsanalys

Kvantitativa innehållsanalyser är en lämplig metod att använda sig av för att få svar på frågor om förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material, samt vilka ämnen som får störst utrymme i medier, och om fördelningen bland dessa förändras över tid (Esaiasson et al. 2017:198; Karlsson & Johansson, 2019:171). Eftersom vår studie syftar till att undersöka både förekomsten av specifika ämnen och kritiska uttalanden, samt hur dessa ter sig över två perioder, har en kvantitativ innehållsanalys valts som metod för undersökningen.

6.2 Urval

Då studiens syfte är att undersöka hur svenska nyhetsmedier i form av morgon- och kvällspress har rapporterat under fotbolls-VM i Qatar och fotbolls-VM i Ryssland, har en tidning från respektive tidningsform valts ut som studieobjekt. De tidningar som valdes ut är Aftonbladet och Dagens Nyheter.

6.2.1 Studieobjekt

Valet av Dagens Nyheter och Aftonbladet blev ett naturligt val av studieobjekt då de är Sveriges två största tidningar sett till läsare. Enligt Orvesto Konsument (2022) rapport har Dagens Nyheter en räckvidd på 483 000 i den tryckta upplagan, medan Aftonbladet har en räckvidd på 347 000. Således förlitar sig fler människor på dessa tidningar än andra som eventuellt hade kunnat väljas ut för studien. De representerar också kvälls- och morgonpress i studien. Båda tidningarna ges ut i hela landet, däremot har Dagens Nyheter mer fokus på Stockholmsområdet, medan Aftonbladet har en större nationell prägel.

Att vi valt ut en morgontidning och en kvällstidning är ett medvetet val för att kunna undersöka eventuella skillnader mellan tidningsformerna. Valet att kunna undersöka dessa skillnader grundar sig i att de attraherar olika publik och att de arbetar efter olika förutsättningar. Traditionellt sett rör sig morgontidningar på styrfältet betydelse, vilket betyder att de har ett tydligare fokus på nyheter om bland annat politik, ekonomi och nyheter från sociala eller kulturella områden, vilket klassas som hårda nyheter. Kvällstidningar däremot har genom tiden mer befunnit sig inom styrfältet intresse, vilket betyder att de brukar ha ett mer tydligt fokus på underhållning, förströelse, sport och friskvård, vilket i sin tur klassas som mjuka nyheter. (Strömbäck, 2008).

Tidningarna utkommer i både tryckt samt digital form. Vi har valt att göra vår analys utifrån tidningarnas tryckta versioner. Detta motiverar vi genom att tidningarnas tryckta upplagor är oföränderliga över tid, medan deras digitala utgåvor ges möjlighet till konstant uppdatering och förändring. De tryckta upplagorna innehåller de viktigaste nyheterna, då redaktionen till skillnad från i den digitala upplagan, har ett begränsat utrymme att arbeta med, och således måste välja ut de nyheter de anser vara av störst vikt.

6.2.2 Analysenheter

Analysenheter kan definieras som de beståndsdelar av studieobjektet som ska kvantifieras i innehållsanalysen (Karlsson & Johansson, 2019:176). Analysenheterna blir därför i vår studie de artiklar som förekommer i respektive tidnings tryckta upplaga. Genom att välja de tryckta upplagorna blir också våra analysenheter statiska, vilket höjer replikerbarheten på vår studie, då en upprepning av studien skulle kunna undersöka exakt samma material utan att det förändrats (Esaiasson et al. 2017:34).

6.2.3 Avgränsningar

Inslag som inte ansågs vara av en relevans valdes bort som analysenheter, detta innefattar inslag såsom resultatsidor, tv-tablån, spelreklam, nöjesguider och insändare. Grundat i det Shoemaker och Cohen (2006:26) skriver angående hur artiklar på förstasidan av en tidning ofta är så kallade "teasers", som refererar till större inslag längre fram i tidningen, valdes även förstasidorna bort till förmån för dessa. Det förekom också inslag som fördelats över flera sidor där mediearkivet delat upp dessa som separata nyhetsartiklar. Dessa slogs ihop och kodades som en artikel.

Andra nyhetsinslag som ansågs vara irrelevanta för undersökningen var de sportsliga nyheter som enbart täckte övergångar för spelare eller tränare, och som endast kort refererade till personen i fråga som medverkande i mästerskapet. Detta då de ansågs vara nyhetsinslag som inte skett i direkt relation till mästerskapen.

När materialet skulle koda valde vi att koda hälften av det totala antalet artiklar för respektive period. Efter att ha sållat bort de som inte ansågs relevanta för studien började vi med den första, och därefter varannan artikel tills vi kodat allt material. Om vi identifierade artiklar som inte ansågs relevanta, även efter urvalet, hoppades de över, och processen med varannan artikel fortsatte. Anledningen till att vi gjort på det här sättet är för att vi ville få med båda mästerskapens fulla tidsperiod, och inte behöva välja ut veckovisa perioder, eller slumpmässiga dagar under turneringens gång. Detta då vi anser att det kunnat ge en missvisande bild av rapporteringen som helhet, i och med att det under gruppspelen spelas många fler matcher, och detta varje dag. Jämfört med i slutspelet, där många dagar utan matcher förekommer och det är ofta en till två matcher per dag. För att kunna återge en rättvis och korrekt bild av nyhetsurvalet som skett under mästerskapen var det därför viktigt att få med hela perioden då de utspelades.

6.2.4 Insamling och söksträng

För insamlingen av data har vi använt oss av Mediarkivets digitala databas Retriever, vilket Karlsson & Johansson (2019:177) rekommenderar för undersökningar som innehåller etablerade svenska medier. Sökorden som vi valde att använda oss av var “Qatar, Fotboll, Världsmästerskap och VM” för mästerskapet i Qatar, motsvarande “Ryssland, Fotboll, Världsmästerskap och VM” för mästerskapet i Ryssland.

Vi inledde med att enbart använda oss av “Världsmästerskap” och “VM” som sökord, men efter att ha testat oss fram och undersökt de artiklar som fångades upp, insåg vi att sökningen behövde fokusera mer på länderna och mästerskapen i fråga, då många av dessa artiklar berörde andra världsmästerskap än de vi undersökte, samt missades artiklar som inte benämnde mästerskapen med dessa termer. Därför behövde vi också bredda våra sökord, för att inte missa mycket av dessa relevanta artiklar som inte nämnde mästerskapet som exempelvis “VM”, såsom grävande artiklar gällande migrantarbetarnas situation. Därför landade vi i vår slutgiltiga söksträng, då vi anser att denna har fångat upp de flesta och mest relevanta artiklarna för vår undersökning. Det enda sökordet som måste förekomma i artiklarna är Qatar eller Ryssland, beroende på mästerskap, tillsammans med minst ett av övriga sökord. Vi anser att detta gav en tydlig koppling till respektive mästerskap, samtidigt som det även täcker den rapportering som inte nödvändigtvis handlar om fotbollen som spelats.

För att få en indikation på hur materialet kunde komma att se ut, genomförde vi en testkodning på 25 artiklar från Expressen och 25 artiklar från Svenska Dagbladet, i samband med mästerskapen 2018 och 2022. Vi använde oss av samma söksträng i insamlingen som i vår slutgiltiga kodning. Vi fick således en indikation på hur materialet kunde komma att se ut, genom vilket vi kunde formulera våra variabler utifrån, för att säkerställa att vi fångade upp de värden vi var intresserade av för studien.

6.3 Kodbok och variabler

Kodboken består av sammanlagt 36 variabler, där de tre första variablerna, V1–V3, varit uppsatta för interna ändamål, vem som kodade artikeln, publiceringsdatum och rubriknamn. Övriga 29 variabler är sådana som vi ställt med kopplingen till vår studie och våra frågeställningar.

Variablerna V6–V32 är de innehållsliga variablerna som utgör kärnan av arbetet (Esaiasson et al. 2017:205). Dessa innehåller variabler som avser att mäta förekomsten av specifika ämnen i ett inlägg, mer specifikt handlar det om att undersöka hur frekvent inlagen nämner; *migrantarbetare, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter* samt *mänskliga rättigheter*. Valet av dessa ämnen grundar vi i tidigare forskning och diskursen inför mästerskapen.

Bland dessa variabler har också fem aktörer valts ut som fokuspunkter, med efterföljande variabler som undersöker om dessa riktar kritik mot antingen *värdsnationen, mästerskapet* eller *FIFA*. De aktörer som valts ut för undersökningen är; *människorättsorganisation, skribent, förbundsrepresentant, supporter* samt *övrig elitperson*. Dessa aktörer har valts ut med bakgrund i det teoretiska ramverket, kombinerat med aktörer som framkommit frekvent inför mästerskapens början, samhällsrelevanta aktörer, samt aktörer som är relevanta för mästerskapet. Efter diskussion har variablerna “förekommer svensk politiker”, samt “riktar svensk politiker kritik mot värdsnation/mästerskap/FIFA” valts bort från kodboken då dessa ansågs överflödiga, eftersom de inte förekom i testkodningen. För ytterligare definition av variablerna hänvisar vi till kodboken, som finns i Bilaga 1.

6.4 Validitet och reliabilitet

Esaiasson et al. (2017:58) menar att validitet brukas definieras utifrån tre kriterier, där den första är överensstämmelsen mellan teoretisk definition och operationell indikator, och den andra är frånvaron av systematiska fel, dessa två kan betecknas som begreppsvaliditet. Det

tredje och sista kriteriet avser att man mäter det man påstår att man ska mäta, något som författarna refererar till som resultatvaliditet. Om både begreppsvaliditeten anses god, och reliabiliteten anses hög, så blir det också en god resultatvaliditet, vilket betyder att systematiska och osystematiska fel är frånvarande, samt att man mätt det man påstått sig vilja mäta.

Validiteten bryts också ner till intern- och extern validitet, där den interna validiteten syftar till att man genom sitt begränsade antal analysenheter kan dra välgrundade slutsatser eller förklaringar (Esaiasson et al. 2017:59). Den externa validiteten beskrivs som möjligheten att utifrån det undersökta urvalet av analysenheter kunna generalisera beskrivande eller förklarande slutsatser, och koppla dessa till någon form av större och mer relevant population eller kontext. För att säkerställa en god validitet utfördes kodningen på en gemensam plats, för att kunna ha en kontinuerlig diskussion samt enhetlig förståelse för hur tveksamma fall skall kodas. Då inte hela materialet blivit reviderat på nytt, går det därför inte att helt utesluta förekomsten av slumpmässiga fel, däremot har åtgärder gjorts i den mån som det varit möjligt för att säkerställa validiteten och reliabiliteten, exempelvis genom ett reliabilitetstest.

6.4.1 Reliabilitetstest

Ett sätt att säkerställa en undersöknings reliabilitet är genom att utföra ett reliabilitetstest (Karlsson & Johansson, 2019:185). Esaiasson et al. (2017:209) skriver att ett reliabilitetstest utförs genom att antingen själv gå igenom sitt kodade material igen, eller låta någon annan koda en del av materialet under samma förutsättningar, för att säkerställa att det kodade materialet fortsatt överensstämmer. Testet bör innefatta cirka 10–15% av de ursprungliga analysenheterna som undersökningen baseras på. Resultatet mäts sedan i procent, en tumregel för ett sådant test är att nå en samordnad procentandel på minst 90% (Karlsson & Johansson, 2019:185). Denna procentsats varierar däremot beroende på en variabels svårighetsgrad, där exempelvis kodning av sådant som länder eller tidningar är variabler där kodaren i princip inte kan göra fel, och procentsatsen bör därför vara närmare 100%. Däremot kan mer svårtolkade variabler förekomma, där det är upp till kodaren att göra en tolkande bedömning, vid sådana variabler är en lägre procentsats acceptabel (Esaiasson et al. 2017:209).

Vi genomförde ett reliabilitetstest genom att på nytt koda 10% av varandras material, för att säkerställa att vi kodade våra variabler på samma sätt. Vårt reliabilitetstest visade på att vi nådde en samlad procentandel på 93%, vilket vi anser vara ett godkänt resultat för att kunna säga att studien har en god reliabilitet. I vår undersökning ingår det variabler med olika svårighetsgrad gällande dessa aspekter. Det finns variabler som “nämns migrantarbetare” som är enklare att tyda och svåra att göra fel på för kodaren, det finns också variabler såsom “riktar skribenten kritik mot...”, vilket i många fall kan innebära en tolkning för kodaren då kritik kan framföras både direkt och indirekt.

6.5 Metoddiskussion

Alla metoder har sina för- och nackdelar. Vi anser att en kvantitativ innehållsanalys är den mest lämpliga metoden för vår studie, då vi ämnar undersöka frekvensen av olika ämnen, samt kritiska uttalanden i en större mängd material över två olika tidsperioder. Med en annan typ av metod hade man kunnat undersöka meningen av exempelvis de kritiska uttalanden vi vill undersöka. För detta hade en kvalitativ textanalys kunnat appliceras, vilket är en mer lämplig metod att använda när man vill studera och förstå innehållets mening, samt meningsskapande processer. För att kunna undersöka detta krävs en mer djupgående läsning och analys av texten, jämfört med en kvantitativ innehållsanalys kräver (Esaiasson et al. 2017:211). Eftersom vår studies syfte inte är att undersöka betydelsen av innehållet, vidhåller vi att en kvantitativ metod är bäst lämpat för vår studie, då det är förekomsten, snarare än betydelsen, som är det centrala i vår studie.

En förhoppning med studien är att bidra till förståelsen för nyhetsurvalet i svensk kvälls- och morgonpress under kritiserade mästerskap, för att i vidare bemärkelse kunna få en inblick i vad svenska nyhetsredaktioner ser som viktiga nyheter under större sportevent. Vi är medvetna om att generaliseringsanspråket inte kan göras för stort, då hade vi behövt undersöka flera olika medier, och kanske ännu en tidsperiod. Inom ramen för uppsatsen anser vi ändå att det finns ett godtagbart generaliseringsanspråk. Detta genom att visa på vilka aktörer och samhällsliga problem som medierna väljer att lyfta fram, i samband med dessa mästerskap, samt i vilken utsträckning.

7. Resultat

I det här kapitlet redovisar vi det resultat undersökningen har visat efter att ha undersökt nyhetsrapporteringen under de båda mästerskapen i morgon- och kvällspress, detta gör vi i form av figurer, tabeller och kommentarer. Resultaten kommer sedan att sättas i perspektiv och diskuteras i nästkommande kapitel. För ytterligare information om variabelvärdena hänvisar vi till kodboken och dess definitionslista som finns i Bilaga 1. I tabellen nedan visar vi hur många analysenheter som ligger till grund för resultatet.

Tabell 7.1: Antal analysenheter per tidning (antal)

	Aftonbladet	Dagens Nyheter
VM i Ryssland 2018	183	160
VM i Qatar 2022	107	81
Total (%)	100	100
Antal (N)	290	241

Kommentar: "Total (%)" anger antalet artiklar i procent. "Antal (N)" anger antalet analysenheter.

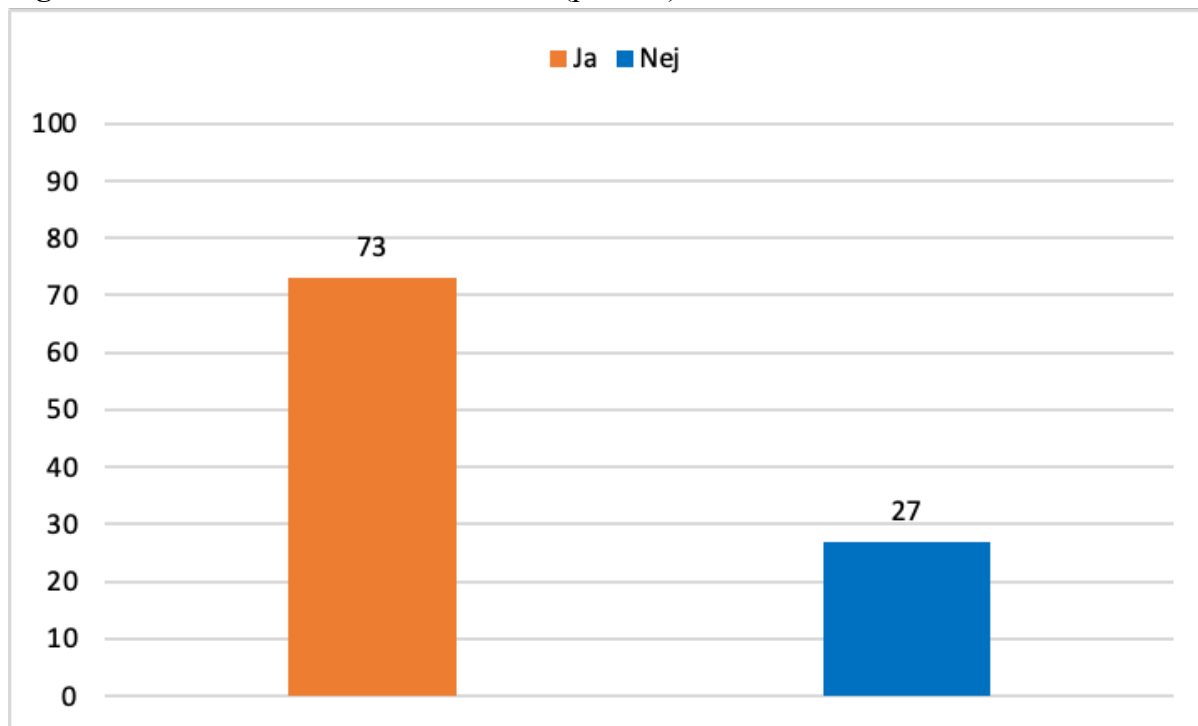
Från Aftonbladet hämtades totalt 290 antal analysenheter under de båda mätperioderna, från Dagens Nyheter hämtades 241 antal analysenheter. Undersökningens material består således av totalt 531 analysenheter, vilka samtliga är redaktionellt innehåll som publicerats i tidningarnas tryckta upplaga. Datainsamlingen genomfördes under två olika perioder. För fotbolls-VM i Ryssland hämtade vi datan under perioden 2018-06-14 till 2018-07-15. För fotbolls-VM i Qatar hämtades datan under perioden 2022-11-20 till 2022-12-18.

Tidsperioderna motsvarar när respektive mästerskap spelades.

7.1 Artikelns huvudämne

Likt syftet med uppsatsen och frågeställningarna vi har formulerat, redovisas först frågan om huruvida fotboll var artikelns huvudämne eller inte. Senare i kapitlet redovisas vilka aktörer som kom till tals, om de riktade någon typ av kritik mot mästerskapen, värdlandet eller FIFA, samt skillnader mellan de båda tidningarna och skillnader i rapporteringen under de olika mästerskapen.

Figur 7.1: Är artikelns huvudämne fotboll (procent)

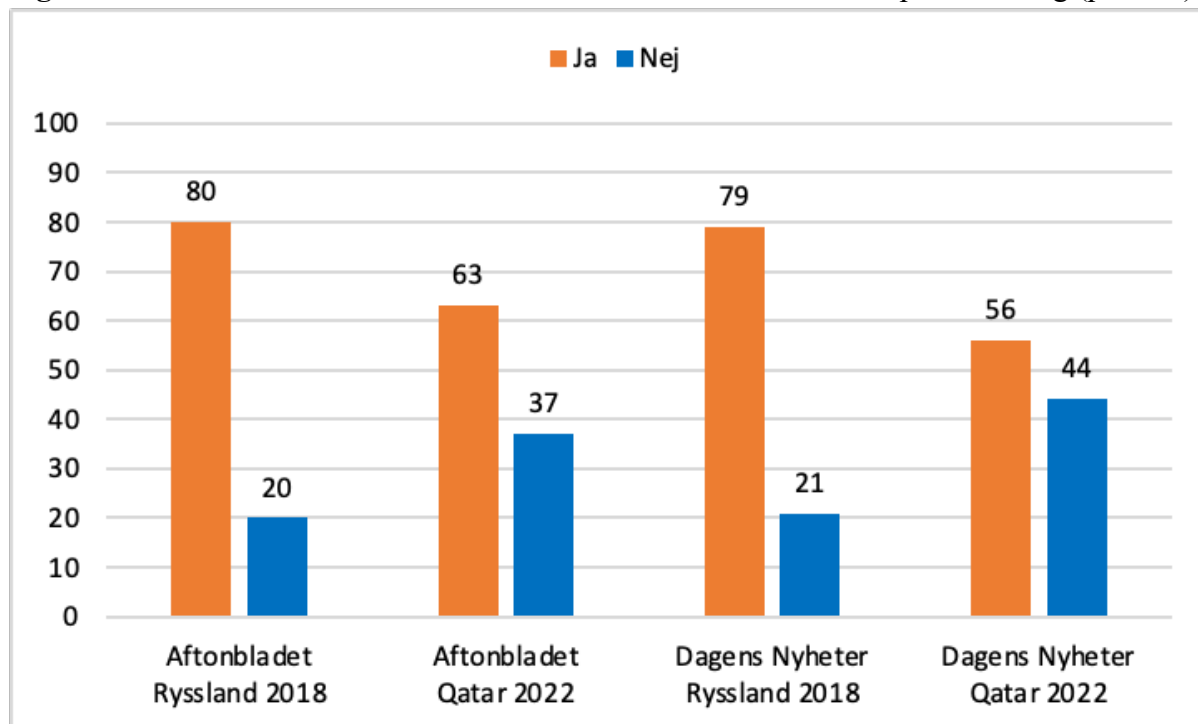

Kommentar: $N=531$. "Nej" är avrundat nedåt från 27,5% till 27% för att nå 100%.

Vår första frågeställning inför undersökningen handlade om att se hur fördelningen såg ut mellan artiklar som först och främst handlade om fotbollsrelaterade händelser, kontra de artiklar som hade övriga ämnen som huvudfokus. Utifrån det insamlade materialet visar datan hur fördelningen såg ut. Undersökningen visar att 73% av det totala antalet undersökta artiklar hade fotboll som huvudämne, samt att 27% av artiklarna hade övrigt huvudfokus.

I figuren nedan presenteras hur fördelningen mellan artiklar som haft fotboll som huvudämne och inte, sett ut i både Aftonbladet och Dagens Nyheter, under de två olika mästerskapen.

Figur 7.2: Är artikelns huvudämne fotboll, fördelat mellan mästerskap och tidning (procent)

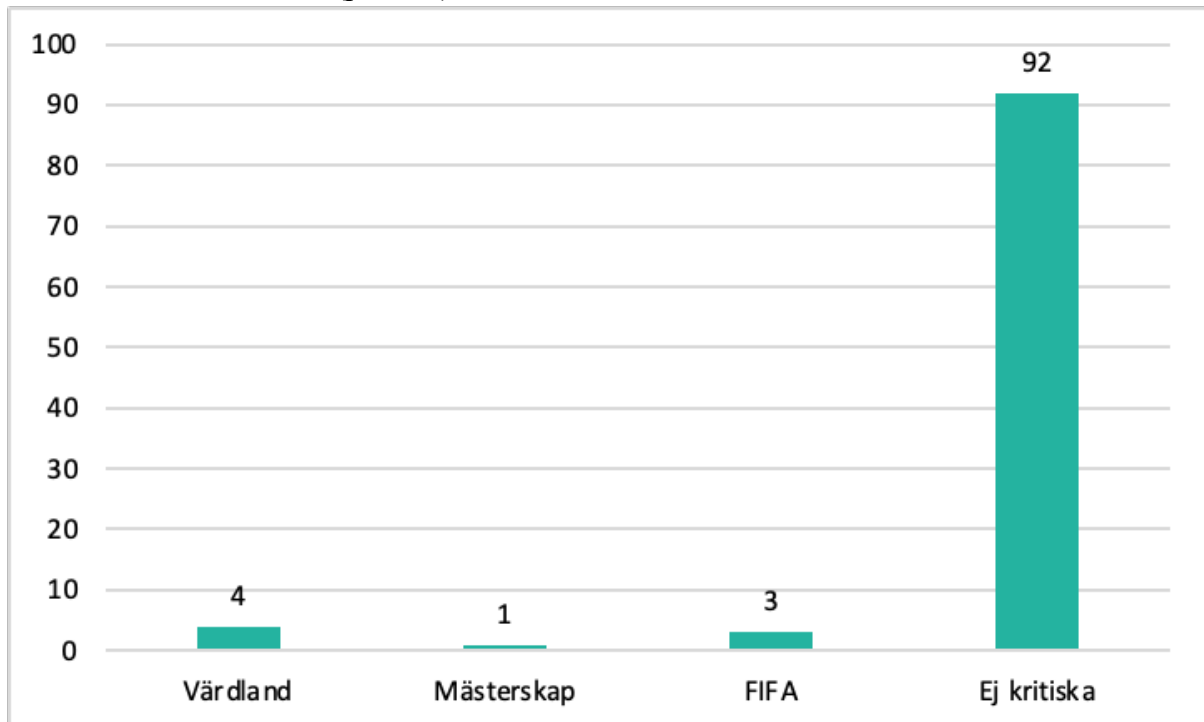
Kommentar: $N=531$. Figuren visar hur stor andel av artiklarna som var innehållsmässigt fokuserade på fotboll under de båda mästerskapen och i de båda tidningarna.

Undersökningen har kunnat visa hur fördelningen såg ut för respektive tidning under respektive mästerskap. Under fotbolls-VM i Qatar var en större andel av artiklarna innehållsmässigt fokuserade på andra ämnen än fotboll, där kan vi avläsa att över en tredjedel av artiklarna inte kunde kategoriseras med fotboll som huvudsakligt innehåll. Vi ser också att det skett ett skifte i huvudfokus mellan de båda mästerskapen. Under fotbolls-VM i Ryssland 2018 var huvudfokus snarlikt mellan de båda tidningarna, endast runt 20% av de undersökta artiklarna handlade om annat än fotboll. Under VM i Qatar har en betydligt större andel artiklar haft huvudfokus på andra saker än fotboll, där framförallt resultatet i Dagens Nyheter skiljer sig från det föregående mästerskapet. I avsnitt 7.4 redovisar vi mer djupgående skillnaderna mellan rapporteringen under de olika mästerskapen

7.2 Den kritiska rapporteringen

Nästa steg i undersökningen var att undersöka i hur stor del av artiklarna det uttrycktes någon form av kritik mot värdlandet, turneringen, eller FIFA. Resultatet som redogörs är från de båda mästerskapen och från båda tidningarna, inga avgränsningar har alltså gjorts här.

Figur 7.3: I hur stor andel av de undersökta mediernas rapportering uttryckte någon kritik, och vart riktades kritiken (procent)

Kommentar: N=531. Riktas kritik mot världlandet, mot mästerskapet, eller mot FIFA i artikeln?

Resultatet visar att det i endast 8%, eller motsvarande 44 av alla undersökta artiklar, riktas kritik mot landet som har arrangerat mästerskapet, mot själva turneringen, eller mot arrangören FIFA. Av resultatet kan vi utläsa att den största delen av kritiken har riktats mot landet som arrangerade turneringen och minst kritik har själva mästerskapen fått.

7.3 Aktörer och kritiken

För att följa upp den kritik vi kunde se i föregående avsnitt undersökte vi sedan vilken aktör som uttryckt sig kritiskt, och vad de riktade sin kritik mot. Vi har i den mån vi kunnat försökt få med de huvudsakliga aktörer som kunde tänkas få utrymme i artiklarna, samt de vi identifierat under testkodningen.

Tabell 7.2: Vilken aktör riktar kritiken och vilken aktör tar emot kritiken (procent)

Sändare	Mottagare	Aftonbladet 2018	Aftonbladet 2022	Dagens Nyheter 2018	Dagens Nyheter 2022
Skribent	Värdland	34	24	67	32
Skribent	Mästerskapet	33	6	33	5
Skribent	FIFA	33	13	-	21
Människorättsorg.	Värdland	-	13	-	-
Förbundsrepresentant	Värdland	-	6	-	21
Förbundsrepresentant	Mästerskapet	-	-	-	5
Förbundsrepresentant	FIFA	-	25	-	16
Supporter	FIFA	-	13	-	-
Total (%)		100	100	100	100
Antal (N)		6	16	3	19

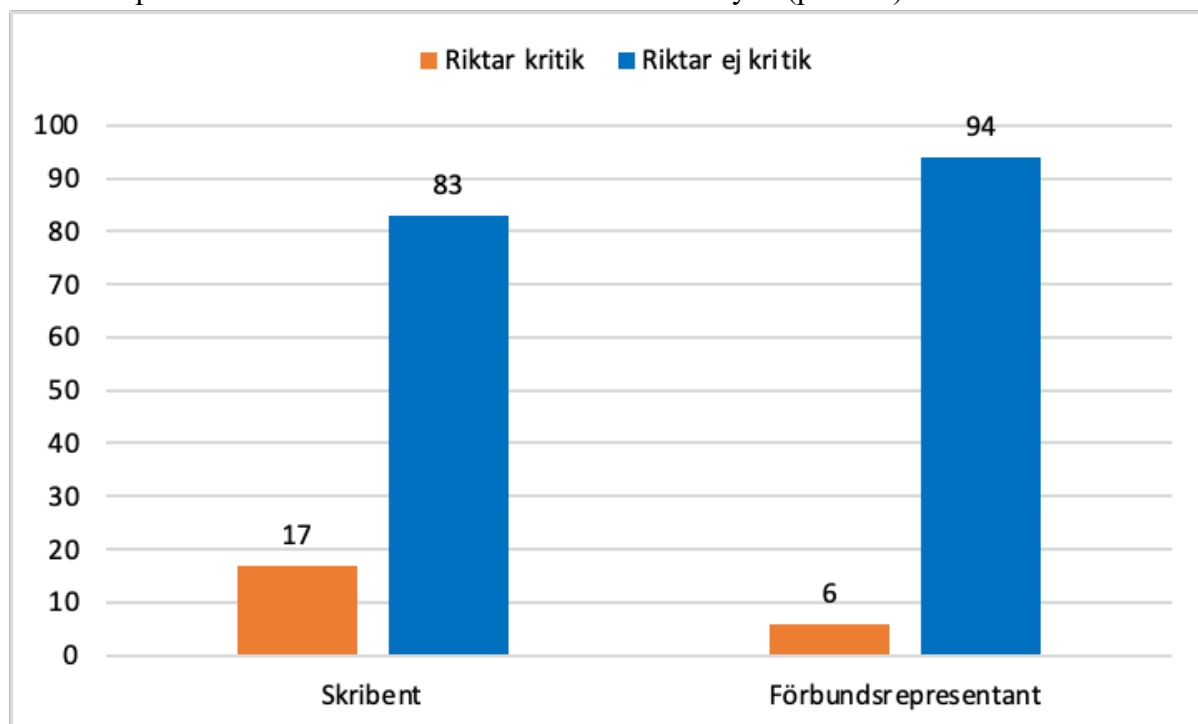
Kommentar: *N=44. Vem riktar kritik mot vem, fördelad efter tidning och mästerskap. Värdland är avrundat uppåt till 34% för Aftonbladet 2018 från 33,3% för att nå 100%. Värdland är avrundat nedåt till 24% för Aftonbladet 2022 från 25% för att nå 100%.*

Det undersökningen visar oss, enligt tabell 7.2, är framför allt att andelen kritiska inslag ökade markant för både Aftonbladet och Dagens Nyheter i samband med mästerskapet i Qatar 2022, jämfört med mästerskapet i Ryssland 2018. Vid en överblick av samtliga inslag som innehöll kritik, visar resultatet också att det i störst utsträckning är skribenterna som riktar kritik mot de undersökta mottagarna, det vill säga värdlandet, turneringen och FIFA. De som i näst störst utsträckning kommer till uttryck i artiklarna är förbundsrepresentanter, som till största del uttalar sig kritiskt mot FIFA, i de fall de uttalar sig kritiskt. Eftersom en av våra variabler inte gav något utslag i kodningen, valde vi att lyfta bort den från diagrammet. Variabeln var: *riktar annan elitperson kritik mot värdland/turnering/FIFA.*

Eftersom de aktörer som oftast kom till uttryck var skribenten och förbundsrepresentant, väljer vi att lyfta ut dessa i en egen figur, för att visa i hur stor del av deras totala medverkan som de på något sätt uttryckte sig kritiskt i.

Figur 7.4: Hur ofta riktar skribenten eller förbundsrepresentant kritik mot värdlandet, mästerskapet eller FIFA i artiklar där de kommer till uttryck (procent)

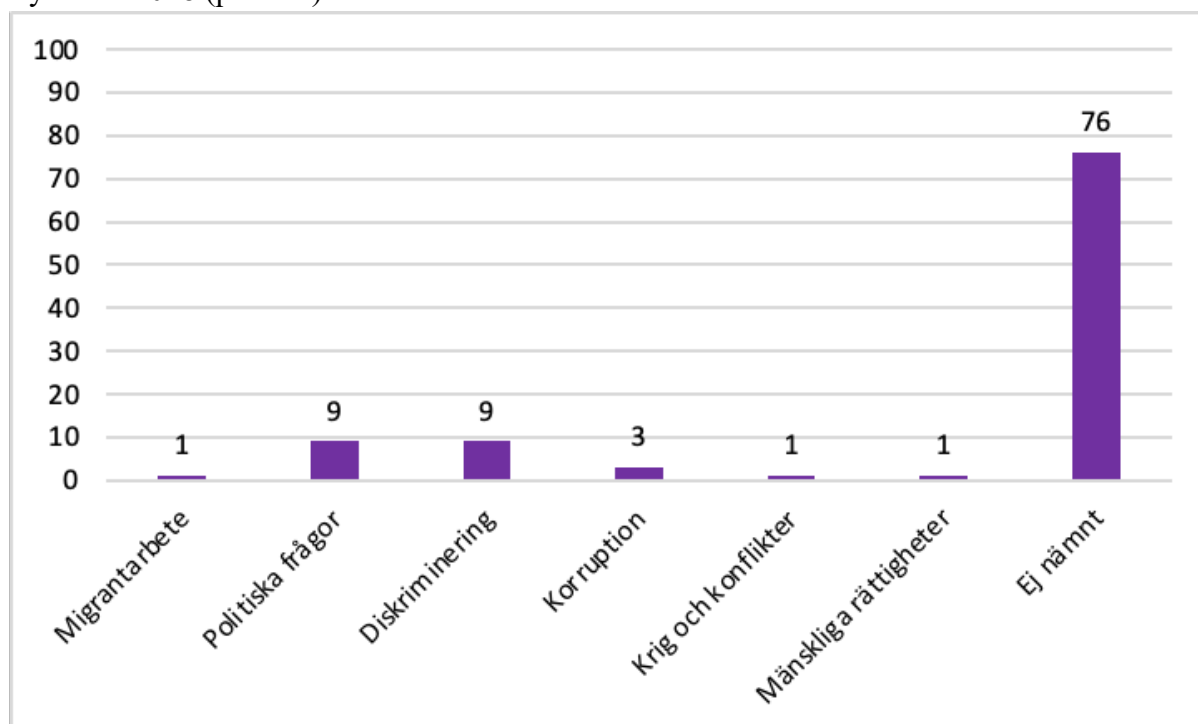
Kommentar: $N=155$ (Skribent), $N=235$ (Förbundsrepresentant). I hur stor utsträckning riktar skribent eller förbundsrepresentant kritik mot värdnationen, turneringen eller FIFA?

Av resultatet ser vi att det är väldigt få av gångerna som en förbundsrepresentant kommer till uttryck i en artikel som personen också uttrycker sig kritiskt till någon av de undersökta kategorierna. Det är fortsatt skribentens egna åsikter som är den största källan till kritik mot värdlandet, turneringen och FIFA.

7.4 Skillnader mellan VM i Qatar och VM i Ryssland

Nästa steg i vår undersökning var att se om rapporteringen skiljer sig mellan mästerskapet i Ryssland, och det i Qatar. Som vi såg i figur 7.2 var huvudämnet för artiklarna en skillnad som påträffades i undersökningen. Vi ville också se hur ofta de olika ämnena *migrantarbete*, *diskriminering*, *politiska frågor*, *korruption*, *krig och konflikter*, samt *mänskliga rättigheter* förekom i de undersökta artiklarna.

Figur 7.5: Hur frekvent nämndes de undersökta ämnena i rapporteringen under fotbolls-VM i Ryssland 2018 (procent)

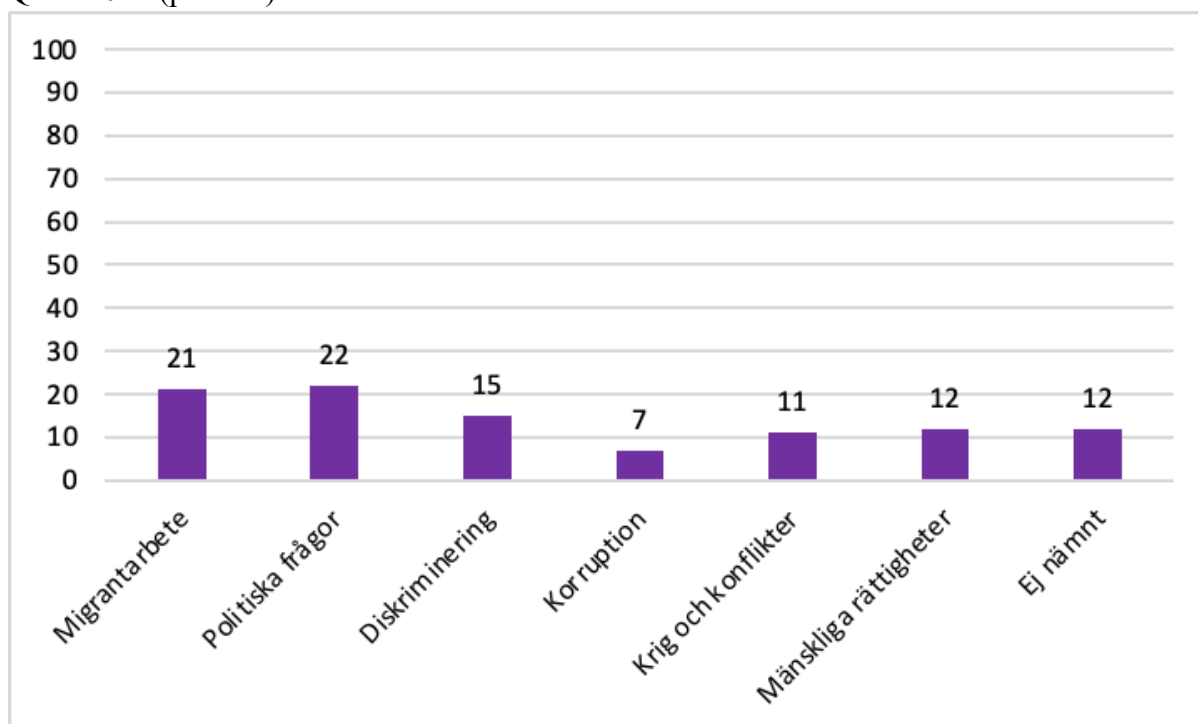

Kommentar: N=343. Nämns ämnena migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter eller mänskliga rättigheter i artikeln? Avser fotbolls-VM i Ryssland 2018.

I 76% av artiklarna berördes inte någon av kategorierna migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter eller mänskliga rättigheter. Politiska frågor och diskriminering var däremot de tydligt mest nämnda kategorierna i rapporteringen, medan migrantarbete, krig och konflikter samt mänskliga rättigheter fick väldigt lite utrymme i artiklarna.

Vi vill på samma sätt se hur detta såg ut även under VM i Qatar, för att på så sätt möjliggöra jämförelser mellan rapporteringen med mästerskapet i Ryssland 2018 och mästerskapet i Qatar 2022. Figuren nedan visar hur frekvent samma ämnen berördes i samband med det senare mästerskapet.

Figur 7.6: Hur frekvent nämndes de undersökta ämnena i rapporteringen under fotbolls-VM i Qatar 2022 (procent)

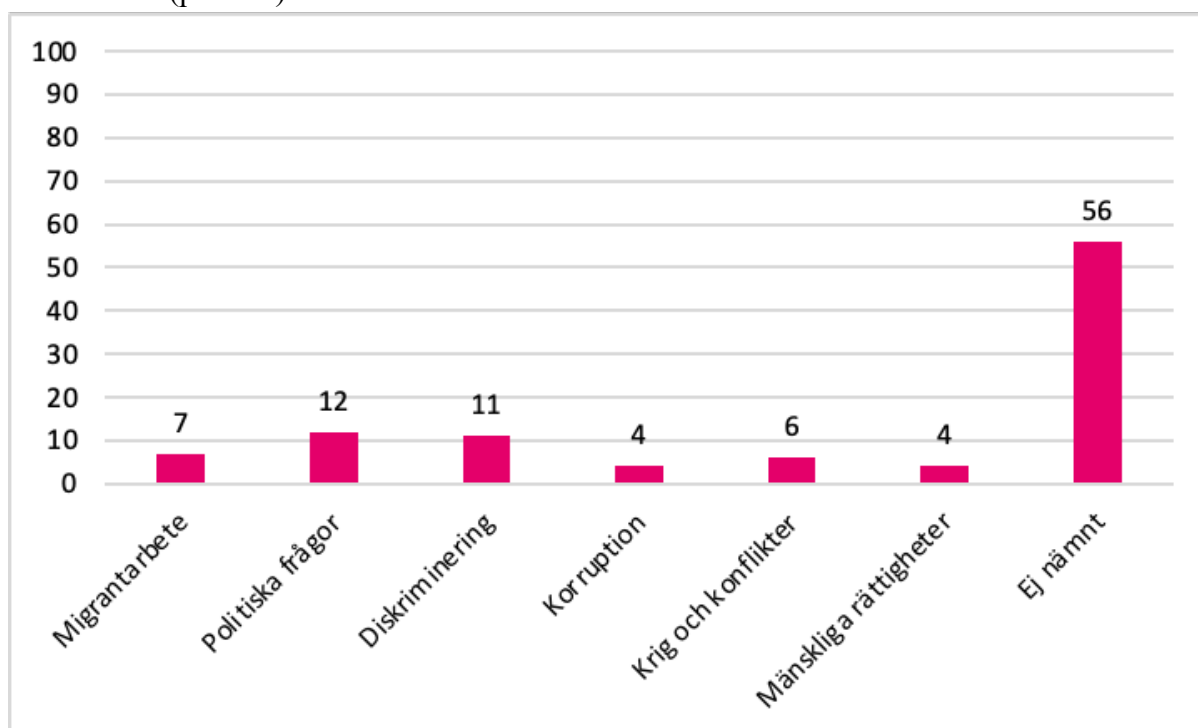
Kommentar: $N=188$. Nämns ämnena migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter eller mänskliga rättigheter i artikeln? Avser fotbolls-VM i Qatar 2022. Diskriminering har avrundats uppåt till 15% från 14,3% för att nå 100%.

Jämfört med VM i Ryssland 2018 ser vi en stor skillnad i tidningarnas rapportering under VM i Qatar. I endast 12% av artiklarna nämns inte något av de undersökta ämnena, jämfört med 76% i föregående figur. De ämnen som mest frekvent nämndes var migrantarbete samt politiska frågor, vilket kan ge oss en inblick i hur diskursen såg ut under mästerskapet. Vi ser tydligt att de undersökta ämnena förekom i mycket högre utsträckning under VM i Qatar än vad de gjorde under VM i Ryssland.

7.5 Skillnader mellan Aftonbladet och Dagens Nyheter

Det sista steget i vår undersökning var att titta på hur rapporteringen skiljer sig mellan morgonpress (Dagens Nyheter) och kvällspress (Aftonbladet). Det som blir intressant att titta på är hur stor andel de båda tidningarna gav till nyheter som inte främst handlade om fotboll, som visat i avsnitt 7.1, samt att titta på vilka av de undersökta ämnena som berörs i artiklarna, oberoende av artikelns huvudfokus.

Figur 7.7: Hur frekvent nämndes nedanstående ämnen i rapporteringen under mästerskapen i Aftonbladet (procent)

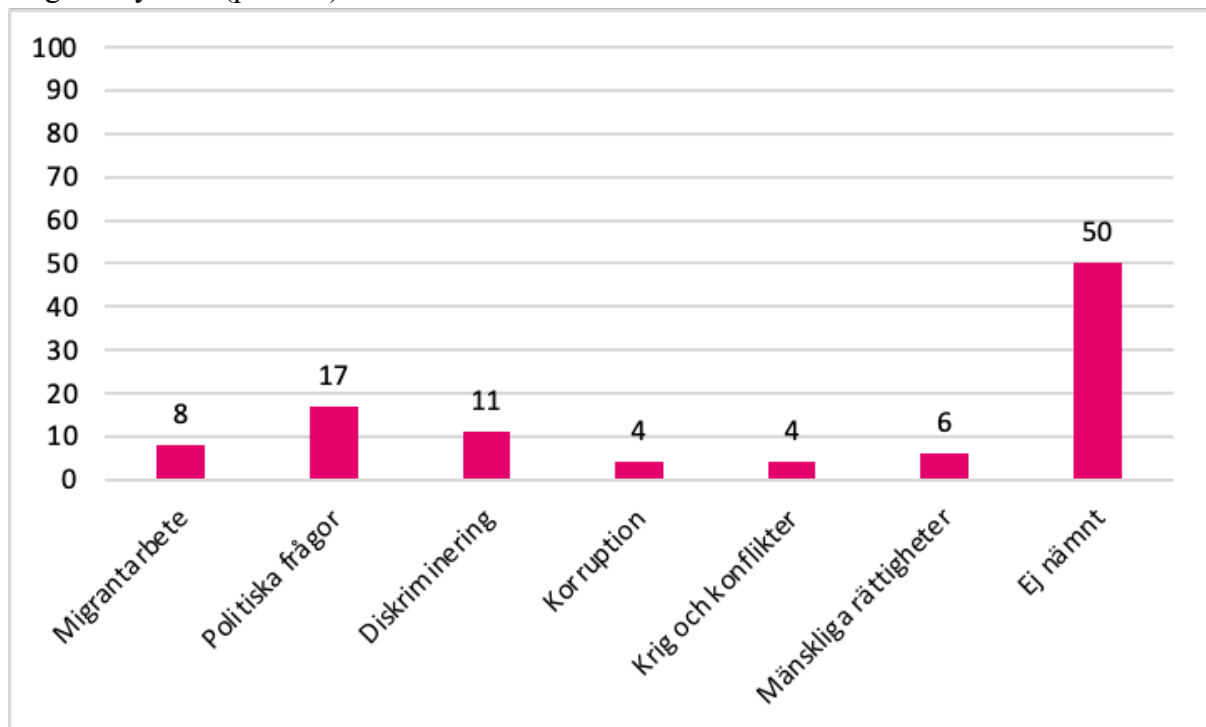

Kommentar: $N=290$. Nämns ämnena migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter eller mänskliga rättigheter i artikeln? Avser Aftonbladet.

Av resultatet kan vi utläsa att mer än hälften av artiklarna inte berörde något av de undersökta ämnena. De vanligast förekommande var politiska frågor och diskriminering i Aftonbladets rapportering av de båda mästerskapen.

Likt i det tidigare avsnittet vill vi kunna göra en jämförelse i tidningarnas rapportering av mästerskapen. För att kunna göra detta visar vi resultatet för hur Dagens Nyheter rapporterade om dessa ämnen i figuren nedan.

Figur 7.8: Hur frekvent nämndes nedanstående ämnen i rapporteringen under mästerskapen i Dagens Nyheter (procent)

Kommentar: $N=241$. Nämns ämnena migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter eller mänskliga rättigheter i artikeln? Avser Dagens Nyheter.

Resultatet ter sig väldigt liknande mellan de båda tidningarna. Dagens Nyheter har en något högre grad av rapportering om politiska frågor. Här ser vi också att 50% av de undersökta artiklarna inte nämner något av ämnena, en siffra som är något lägre än den vi såg för rapporteringen hos Aftonbladet.

8. Analys

Studien har grundat sig i hur nyhetsvärdering och nyhetsurval påverkar vad som rapporteras om under ett stort idrottsevenemang, i detta fall de två senaste världsmästerskapen i fotboll, i Ryssland 2018, samt i Qatar 2022. Vi har också undersökt hur negativa nyheter framkommer i samband med dessa två omtalade evenemang, och hur stor del av rapporteringen som ter sig kritisk mot landet som arrangerat mästerskapet, själva turneringen, eller organisationen bakom det hela, FIFA.

Analysen kommer att följa strukturen från frågeställningarna och resultatet, genom att börja i änden om det totala antalet artiklar som handlat om de omgärdande aspekterna kring de båda mästerskapen. Detta för att sedan gå vidare till en analys med fokus på den kritiska rapporteringen vi har kunnat se, och till sist gå in på skillnader och likheter mellan både mästerskapen samt studieobjekten, Aftonbladet och Dagens Nyheter.

8.1 Artikelns huvudämne

För att besvara vår första frågeställning; *Hur stor andel av de undersökta mediernas rapportering hade fotboll som huvudämne under mästerskapen?* Använde vi oss av ett stapeldiagram för att bäst visualisera resultatet. I figur 7.1 visar den insamlade datan att 27% av artiklarna publicerade under båda mästerskapen hade ett huvudfokus utanför fotbollen. För att få ett bättre perspektiv på fördelningen, visade vi i figur 7.2 hur fördelningen av huvudämnet såg ut för respektive tidning, under de olika mästerskapen. Det vi kunde se utifrån resultatet var att det framförallt under fotbolls-VM i Ryssland var en väldigt liten andel av artiklarna som inriktade sig på saker utanför fotbollen. Detta är ett spår i det som bland annat Rowe (2007) och Boyle (2017) har belyst i sin forskning, nämligen att sportjournalister historiskt sett varit dåliga på att rapportera kritiskt om idrotten de bevakar, och de menar att sportjournalister snarare arbetar för att främja sporten i sin bevakning.

Vi ser också enligt figur 7.2 hur andelen artiklar med huvudämne fotboll har sjunkit drastiskt för båda tidningarna i samband med mästerskapet i Qatar, till förmån för artiklar med annat huvudfokus. Resultatet här visar också att Aftonbladet fortsatt är tidningen som i störst utsträckning har artiklar med fotboll som huvudämne, och detta med ökad marginal gentemot Dagens Nyheter jämfört med mästerskapet i Ryssland. Under fotbolls-VM i Qatar uppmättes Aftonbladets artiklar med huvudämnet fotboll till 63%, vilket är 7 procentenheter högre än motsvarande siffra för Dagens Nyheter på 56%. Detta går också i linje med Strömbäcks (2008) resonemang om att morgonpress lyfter fram det som kan betecknas som viktiga nyheter i större utsträckning än kvällspressen, som snarare ägnar sig mer åt nöjesinslag. Detta, ihop med det Allern (2012) diskuterar angående hur morgon- och kvällspress verkar på olika

marknader och bedriver olika typer av journalistik, kan förklara resultatet som ligger i linje med dessa teorier.

8.2 De kritiska inslagen

Den andra frågeställningen; *I hur stor andel av de undersökta mediernas rapportering under mästerskapen förekom explicit kritik mot respektive värdland, mästerskap och FIFA?*

Besvaras genom att titta på vilka aktörer som förekommer i artiklarna, samt om de uttalar sig negativt mot värdlandet, turneringen, eller mot FIFA. Här är teorin om negativa nyheter och nyhetskällor relevanta att ta i beaktning. Detta eftersom kritik alltid bärs av någon, den uppstår inte ur tomma intet. Således har vi här undersökt källan för kritiken som framkommer i artiklarna under de båda mästerskapen.

Resultatet vi ser i figur 7.3, visar att i 92% av alla artiklar under de båda mästerskapen förekom inga kritiska inslag mot antingen värdlandet, turneringen, eller FIFA. Även detta är något som ligger i linje med den kritik som riktats mot sportjournalistiken överlag. Alltså att det förekommer för lite kritiska inslag i rapporteringen av mästerskap, något som både Rowe (2007) och Boyle (2017) diskuterar i sin forskning. Avsaknaden av kritiska inslag kan också grunda sig i Lewis et al. (2008) antagande om att källorna har makten i nyhetskapinget. Eftersom officiella källor i samband med mästerskapen i Ryssland och Qatar är FIFA-anslagna och maktpersoner inom respektive värdnation, kan det te sig naturligt för journalister att använda sig av mer lättillgängliga medel för sin information, däribland pressutskick eller "förpackade nyheter". Detta då de inflytelserika källorna inte förväntas kritisera det mästerskap de är en del av. Detta kan också ha att göra med det Enbom och Carlsson (2019) diskuterar, nämligen hur PR blivit ett alltmer förekommande fenomen inom idrotten, i synnerhet i relation till stora idrottsevenemang såsom ett fotbolls-VM. Där organisationen bakom evenemanget, FIFA i det här fallet, försöker undvika negativ uppmärksamhet genom att satsa mycket på PR-inslag av olika karaktär.

Det vi däremot ser av resultatet är att det går emot teorin om att negativa nyheter har ett högre nyhetsvärde, och att nyheter i vanliga fall domineras av negativa inslag. Detta kan dock påverkas av några av de andra nyhetsfaktorer som Strömbäck (2019), genom en sammanställning av tidigare forskning, lyft fram. Exempelvis att händelser i ett fotbolls-VM är väldigt lätta att passa in i mediernas pågående agenda, och att publiken behöver ha väldigt lite förkunskap om ämnet för att veta vad det handlar om. Dessa nyhetsfaktorer kan göra att, trots att det inte i sig är negativa händelser, rapporteras om i högre utsträckning. En betydande faktor kan också vara att händelsen är tidsmässigt nära, vilket också gör att den prioriteras i nyhetsurvalet.

8.3 Vem har kritiserat vem

Studien visar, som vi kan se i tabell 7.2, att de aktörer som fått mest utrymme i de undersökta medierna är *skribenten* med sina egna åsikter och *förbundsrepresentant*. För att sätta det i ett perspektiv bör dock nämnas att i de totala fall som skribentens egna åsikter framkommer i artikeln, så är det bara i 17% av gångerna som skribenten uttrycker sig kritisk till någon av de undersökta mottagarna, vilket går att se i figur 7.4. För kategorin förbundsrepresentant ligger motsvarande resultat på endast 6%. Detta ger oss en bild av att den totala kritiken som kunnat identifierats i undersökningen, vilket hjälper oss att besvara den tredje frågeställningen; *Vilka aktörer riktade kritik mot respektive värdland, mästerskapen och FIFA i de undersökta mediernas rapportering under mästerskapen?*

Av de många olika aktörerna som identifierades under kodningen så visar vi de som gav utslag i tabell 7.2, samt vilken aktör de riktade sin kritik mot. Som beskrivet ovan var det främst skribentens egna åsikter som var framträdande i artiklarna, och av de gånger som en skribent uttryckte sig kritiskt till något, var det främst mot landet som stod som arrangör. Detta tyder på att större delen av de kritiska inslagen i undersökningen är *medieinitierade*. Det är alltså journalisten som själv har satt en negativ prägel på artikeln med sina egna ord och formuleringar, samt explicit uttryckt sina egna åsikter kring ämnet (Lengauer et al. 2011).

En anledning till att det främst är medieinitierad kritik som framkommer i artiklarna kan bero på att negativa nyheter har en större genomslagskraft än vad positiva nyheter har, vilket Soroka och McAdams (2015) och Soroka et al. (2019) diskuterar i sina respektive studier. Att belysa de kritiska inslagen under mästerskapet kan samtidigt ses som ett sätt för journalister att befästa sin integritet. Som både Lewis et al. (2008) och Boyle (2017) menar, kan det vara ett sätt för journalister att visa sitt oberoende från sina källor att ställa sig kritiska mot dem.

Redaktionerna är väl medvetna om att negativa nyheter är mer lättsålda än positiva, vilket också kan vara en påverkansfaktor för journalister att belysa något ur en kritisk synvinkel, då detta ger nyheten en större chans att publiceras. Även här spelar nyhetsfaktorer en stor roll i hur nyheten utformas. I likhet med de nyhetsfaktorer Strömbäck (2019) redovisar för om desto mer en händelse handlar om problem, konflikter eller negativa företeelser, och ju viktigare och mer relevant en händelse anses vara, blir de med större sannolikhet en del av det slutgiltiga nyhetsurvalet. Viktig och relevant i fallet med rapporteringen under fotbolls-VM kan förutom själva fotbollen antas vara samhällsproblem i landet där mästerskapet spelas, något vi framförallt sett inför fotbolls-VM i Qatar.

Då detta ter sig motsägelsefullt mot det låga antalet kritiska inslag i föregående avsnitt, ägnar vi en större reflektion åt vad det kan bero på i diskussionskapitlet.

8.4 Skillnader mellan mästerskapen

I vår undersökning av skillnader mellan de två mästerskapen har vi valt att titta närmare på olika ämnen som varit omdebatterade på förhand, för att se hur frekvent dessa nämns i rapporteringen under själva mästerskapen. Dessa kategorier kommer att hjälpa oss att besvara den fjärde frågeställningen; *Vilka skillnader fanns i de undersökta mediernas rapportering mellan fotbolls-VM i Ryssland 2018 och fotbolls-VM i Qatar 2022?*

Utifrån resultatet som framkommer i figur 7.5 kan vi fastslå att under fotbolls-VM i Ryssland 2018, innehöll 76% av artiklarna inte något nämnande av våra undersökta kategorier. De ämnen som ändå fick någorlunda uppmärksamhet i bevakningen av mästerskapet var politiska frågor och diskriminering, vilka nämns i 9% av artiklarna vardera.

Att det ser ut på detta sätt kan förklaras med hjälp av Strömbäcks (2008; 2019) resonemang om styrfälten i nyhetsurvalet. Att det på senare år har skett ett maktskifte inom teorin, och att det nu är publikens intresse som styr det slutgiltiga nyhetsurvalet kan tänkas vara en betydande faktor bakom det näst intill minimala fokuset på andra saker än fotboll under fotbolls-VM i Ryssland 2018. Detta då antagandet är att publiken hellre tar del av de fotbollsrelaterade händelserna under mästerskapets gång, snarare än saker som har med exempelvis politik och mänskliga rättigheter att göra. Vilket leder till att medierna skriver om de händelser de tror, eller vet, att publiken är intresserad av.

Resultatet från Ryssland 2018 skiljer sig mycket från hur det såg ut i Qatar 2022. Det framgår enligt figur 7.6 att under det senare mästerskapet har endast 12% av artiklarna helt utelämnat något av de undersökta ämnena. Mest nämnt är politiska frågor, som berördes i 22% av artiklarna, migrantarbete är den näst största kategorin, detta berördes i 21% av artiklarna. Det tredje mest nämnda ämnet var diskriminering, som fanns med i 15% av artiklarna. Hur det kan te sig så annorlunda mellan de olika mästerskapen kan delvis grunda sig i den rådande samhällsdebatten inför de olika mästerskapen. Teoretiskt sett kan en faktor som spelar stor roll på skillnaderna också ligga i kulturell närhet. Med detta menas inte att Ryssland som land ligger närmare Sverige än vad Qatar gör, utan att det svenska landslaget medverkade i turneringen i Ryssland, men inte i Qatar, vilket gör kopplingen till Sverige starkare i det första mästerskapet.

Tidigare forskning inom nyhetsvärdering och nyhetsurval nämner alla, på ett eller annat sätt, kulturell närhet som en faktor att ta i beaktning när nyhetsurvalet avgörs. Både internationella studier från bland annat Galtung och Ruge (1965), Shoemaker och Cohen (2006) samt Harcup och O'Neill (2001) identifierar någon form av kulturell närhet, eller social signifikans, som en betydande faktor för att en händelse ska bli en nyhet. Även svenska studier av Nord och Strömbäck (2005) samt av Strömbäck (2008) nämner dessa faktorer som värda att reflektera över i processen för nyhetsurvalet. Det kan därför ha spelat stor roll att Sverige var ett

deltagande lag i mästerskapet i Ryssland, då medierna i sina nyhetsurval kan ha lyft in fler inslag kopplade till det svenska lagets medverkan. Något som inte var möjligt under mästerskapet i Qatar, då Sverige inte kvalificerat sig för turneringen.

8.5 Skillnader mellan morgon- och kvällspress

Analysens sista del besvarar den femte frågeställningen; *Vilka skillnader finns mellan rapporteringen i morgon- respektive kvällspress under mästerskapen?* Här tittar vi, likt den föregående frågeställningen, på hur frekvent de olika identifierade ämnena nämns i artiklar från de olika världsmästerskapen. Här gör vi således ingen skillnad på mästerskapen, utan kollar på rapporteringen från de båda tidningarna som helhet. I avsnitt 8.1 besvarade vi också delvis denna fråga, då vi tittade närmare på resultatet av tidningarnas huvudämnen under mästerskapen.

Det vi kunde se utifrån resultatet, som visas i figur 7.7 och figur 7.8, var att rapporteringen ter sig likartad mellan Aftonbladet och Dagens Nyheter under de två mästerskapen. Vi kunde se att Aftonbladet hade en något högre procentandel av artiklar som inte nämnde något av våra identifierade problemområden, med 56%, jämfört med Dagens Nyheter som hamnade på 50%. Vi kan också utläsa att politiska frågor, samt diskriminering, var de vanligast förekommande kategorierna hos båda tidningarna, medan korruption var det minst berörda ämnet.

Här är det återigen relevant att lyfta Strömbäcks (2008) studie om nyhetsurvalet i svenska nyhetsmedier. Resultatet av undersökningen stämmer överens med resonemanget om att kvällspressen mer fokuserar på "mjuka nyheter", medan morgonpressen är mer inriktad på "hårda nyheter", även kallat viktiga nyheter. I Strömbäcks (2008) studie undersöker forskaren svenska nyhetsmedier och dess nyhetsurval, och menar att det är stor skillnad i hur nyhetsurvalet ser ut mellan SVT och TV4. Detta grundat i att TV4-Nyhetererna är mer kommersialiserade än vad nyheterna i SVT är. Han menar också att detta ter sig på ett liknande sätt mellan morgon- och kvällstidningar. Grundat i detta bör vi se en större skillnad i det jämförande resultatet i vår undersökning av Dagens Nyheter och Aftonbladets bevakning av fotbolls-VM i Ryssland 2018, samt i Qatar 2022, än vad vi gjort. Ett fastställande som görs i Strömbäcks (2008) studie är att kvällspressens nyhetsurval i större utsträckning präglas av sportnyheter än vad morgonpressens gör. Vilket delvis stämmer överens med vår undersökning. Antalet artiklar var högre i Aftonbladet under mätperioden, men procentuellt sett är det en väldigt liten skillnad mellan hur Aftonbladet rapporterat om mästerskapen, jämfört med Dagens Nyheter.

9. Diskussion

Syftet med studien har varit att undersöka hur svensk morgon- och kvällspress hanterat sina respektive nyhetsurval under de två senast spelade världsmästerskapen i fotboll, i Ryssland 2018 och i Qatar 2022. Mer specifikt har vi undersökt om artiklarna huvudsakligen handlat om fotboll eller inte, hur kritik framkommit, och vart den riktats i artiklarna, samt hur frekvent omdebatterade ämnen så som migrantarbete och människorättsfrågor nämns i de båda tidningarna.

I det här kapitlet lyfter vi fram de viktigaste slutsatser vi kunnat göra utifrån studiens resultat och diskuterar vad detta kan ha berott på. Vi ger våra tankar och reflektioner över arbetets gång och i sista delen ger vi förslag till vidare forskning inom området.

9.1 Slutdiskussion

Utifrån undersökningen har det framkommit resultat som inte ligger i linje med teori och tidigare forskning, och som är motsägelsefulla. Exempelvis visade undersökningen att så mycket som 92% av artiklarna inte innehöll kritiska uttalanden eller åsikter. Detta går emot teorin om att nyhetsurvalet i vanliga fall domineras av negativa inslag. Därför blir det relevant att diskutera hur ett mästerskap påverkar värderingen av negativa nyheter, och varför det skiljer sig mot teorin. Detta kan bero på att kritiska uttalanden rimligtvis inte är lika vanligt då ett mästerskap påbörjats, eftersom medverkande parter inte vill riskera konsekvenser av sina uttalanden. Samtidigt ökar också intresset för att följa det sportsliga först när ett mästerskap inletts, vilket gör att detta måste ges utrymme i nyhetsrapporteringen. Samtidigt kan svaret ligga i annan forskning, som säger att sportjournalistik historiskt sett haft en liten del kritisk rapportering.

I avsnitt 8.2 och 8.3 ser vi två resultat som motsäger varandra, att negativa nyheter har ett högre nyhetsvärde och att nyhetsurvalet i vanliga fall domineras av negativa inslag, samtidigt som det förekom ett lågt antal artiklar med kritiska inslag i undersökningen. Att det ter sig på det här sättet har rimligtvis att göra med att ett mästerskap förändrar normerna för nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet. Då det finns ett begränsat antal händelser att rapportera om under ett mästerskap är det inte heller möjligt för en nyhetsredaktion att ha ett övervägande urval av negativa händelser kopplade till mästerskapet, även om man så skulle vilja.

Skillnaden mellan kritiska inslag under fotbolls-VM i Ryssland 2018 jämfört med i Qatar 2022 är däremot stor. Vi förmodar att detta till största del beror på Sveriges medverkan i fotbolls-VM i Ryssland. Där gick det svenska landslaget till kvartsfinal i turneringen, vilket

således bör betyda att fler artiklar har dedikerats åt att bevaka det svenska landslaget under mästerskapets gång. Detta var även något vi kunde se ett mönster av under kodningsprocessen, utan att gå in på materialet i sig. Detta kan också ses som en bakomliggande faktor till varför vi såg en så pass stor skillnad mellan de två mästerskapen i våra undersökta kategorier. Under VM i Ryssland var våra undersökta ämnen frånvarande i 76% av artiklarna. Under VM i Qatar var de endast frånvarande i 12% av artiklarna. Sveriges medverkan i turneringen är något tidningarna inte kunnat välja bort i nyhetsurvalet, samtidigt som Sveriges lyckade mästerskap ger fog för fler positiva nyhetsinslag, och således bör ta plats från övriga negativa inslag, då utrymmet i den tryckta tidningen inte är obegränsat.

Den största skillnaden vi kunnat identifiera i studien är den mellan nyhetsurvalet under världsmästerskapet i Ryssland, kontra det i Qatar. Detta då det under VM i Qatar betydligt oftare förekom kritiska uttalanden, diskussion om migrantarbete, politiska frågor, diskriminering, korruption, krig och konflikter samt mänskliga rättigheter i artiklarna. Vårt antagande är att detta berott på främst två saker; Sveriges frånvaro i turneringen, vilket bidragit till ett ökat utrymme för inslag som inte är fotbollsrelaterade. Och även den samhällsdebatt som rådde inför det senaste världsmästerskapet. Vi kan göra antagandet att redaktioner inte heller känt sig bekväma med att helt utelämna dessa frågor ur sin rapportering, då det med all sannolikhet hade lett till kritik från allmänheten, eftersom det numera ställs högre krav både på medier att belysa, men också på värdlandet att ta itu med sina politiska problem.

På ett övergripande plan kan vi utifrån studien konstatera att det är stor skillnad i nyhetsurvalet i rapporteringen mellan mästerskapen, men att det ter sig väldigt liknande mellan Dagens Nyheter och Aftonbladet. Detta visar på hur de svenska medierna tycks ha en liknande nyhetsvärdering och således till synes liknande nyhetsurval i samband med ett fotbolls-VM. Detta blir tydligt då vi undersökt två mästerskap där både kritiska inslag och de undersökta ämnena skiljer sig mycket åt. Däremot ter sig tidningarnas rapportering kring mästerskapen ändå väldigt likartat under respektive mästerskapsperiod. Vårt antagande om att Sveriges medverkan under fotbolls-VM i Ryssland skulle betyda en skillnad i rapporteringen av de båda mästerskapen tycks stämma. Detta utifrån de resultat undersökningen har gett oss, då det visar att de icke-fotbollsrelaterade nyheterna var mycket mer frekventa under VM i Qatar, som Sverige alltså inte medverkade i.

9.2 Reflektion

Det som förvånat oss mest i undersökningen är den låga grad av kritiska inslag som förekommit, då det endast kunde identifieras i 44 artiklar. Den låga siffran visar på hur det antingen förekommer väldigt låga inslag av kritik, men kan samtidigt också bero på att det funnits kritiska inslag som inte fångats upp i kodningen. För att säkerställa bakgrunden till

detta hade en större undersökning med fler variabler över fler mästerskap behövts genomföras.

En annan reflektion är att då de två mästerskapen visar på betydligt olika resultat i hur stor utsträckning de undersökta ämnena har nämnts mellan respektive mästerskap, kan vi inte göra någon större generalisering kring vilka ämnen som generellt förekommer bland svenska medier under ett enskilt mästerskap. Även här skulle en större undersökning behöva göras. Det vi däremot kan göra ett generaliseringsanspråk på är över den fördelning som de svenska nyhetsmedierna gör kring våra undersökta ämnen i deras slutliga nyhetsurval. Eftersom dessa var väldigt likartade i de undersökta tidningarna, under de två olika mästerskapen, kan vi utifrån undersökningen påvisa hur svenska medier också rapporterar på väldigt likartade sätt under mästerskap när det gäller vad som lyfts fram. Det går alltså att se samband mellan tidningarna, men inte i samma grad mellan mästerskapen. Sambandet mellan tidningarna går såklart också att säkerställa i en högre grad genom en mer omfattande undersökning.

9.3 Förslag till vidare forskning

För att få ytterligare förståelse för hur nyhetsurvalet ter sig i svenska medier under mästerskap, anser vi att framtida forskning kan ta vid en liknande undersökning även för framtida fotbolls-VM. Detta är extra intressant då det finns stora chanser för att mästerskap även i framtiden tilldelas länder som kritiserats för sina politiska reformer och mänskliga rättigheter. Exempelvis ligger Saudiarabien bra till för att få arrangera fotbolls-VM 2030, omröstningen är dock inte genomförd ännu. Fotbolls-VM 2026 kommer att spelas i USA, Mexiko och Kanada, vilka troligtvis inte kommer att ses som kontroversiella länder i jämförelse med Qatar och Ryssland, men kan ändå vara intressanta föremål för vidare undersökning. Qatar siktar i skrivande stund även på att få arrangera sommar-OS 2032 eller 2036, vilket säkerligen skulle leda till ytterligare diskurs kring det vi identifierat i vår studie.

Studien har även väckt intresse för hur medier i andra länder framställer de problem som omgärdar stora internationella mästerskap. Framtida forskning skulle därför kunna ta en liknande ansats för andra länders medier i samband med de undersökta mästerskapen, för att kunna jämföra nyhetsurvalet över flera länder.

Vi anser även att framtida forskning skulle kunna innefatta digitala upplagor av tidningar, då det är en alltmer växande källa för nyheter i dagens digitala samhälle. Då fler människor tar del av nyheter i digital upplaga idag, jämfört med för bara några år sedan. Vår studie hade inte möjlighet att genomföra en undersökning av de digitala tidningsupplagorna, då vi inte skulle kunna garantera replikerbarheten i en sådan studie.

10. Referenser

- Allern, Sigurd. (2012). Journalistiken och kommersialiseringen. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.). *Medierna och demokratin* (s. 233–262). Lund: Studentlitteratur AB.
- Amnesty (u.å.). *Utan migrantarbetare - inget VM*. Hämtad 2023-05-02 från:
<https://www.amnesty.se/vara-rattighetsfragor/flyktingar-och-migranter/migranterns-rattigheter/fotbolls-vm-i-qatar/>
- Amnesty (u.å.). *Fotboll + tortyr = sant?* Hämtad 2023-05-08 från:
<https://www.amnesty.se/agerahub/fotboll-tortyr-sant/>
- Amnesty (2021). *Qatar: Reality check: The state of migrant workers' rights with four years to go until the Qatar 2022 World Cup*. Hämtad 2023-05-09 från:
<https://www.amnesty.org/en/documents/mde22/9758/2019/en/>
- Amnesty (2022, 18 november). *Sex saker du bör veta inför fotbolls-VM*. Hämtad 2023-05-02 från:
<https://www.amnesty.se/aktuellt/sex-saker-du-bor-veta-om-qatar-infor-fotbolls-vm/>
- Andersson, Linus. (2023). *Tvätten i öknen. En diskursanalys av svensk och qatarisk mediabevakning av fotbolls-VM i Qatar*. [Kandidatuppsats, Göteborgs Universitet]. Gothenburg University Publications Electronic Archive.
<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/76001>
- BBC. (2015, 21 december). *Fifa: Sepp Blatter and Michel Platini get eight-year bans*. Hämtad 2023-05-10 från:
<https://www.bbc.com/sport/football/35144652>
- Berggren, Felicia, Karlsson Alfonzo, Amelia, & Säll, Amanda. (2022). *HERR FOTBOLLS-VM I QATAR 12 ARENOR, 32 NATIONER, 64 MATCHER OCH 6500 LIV - En Kvantitativ Innehållsanalys Av Framställningen Av Herr Fotbolls-VM I Qatar 2022 I Dagens Nyheter Och Göteborgs-Posten*. [Kandidatuppsats, Göteborgs Universitet]. Gothenburg University Publications Electronic Archive.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/70814/gupea_2077_70814_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Boccia, Leonardo, Argolo, Lidia de Teive, Leandro, Paulo Roberto, Gomes, Jose Figueiredo, & Fonseca, Pedro. (2010). Brazil - Beijing Changes the Way Mega-media Events are Presented: Perspectives of 2008 Beijing Olympic Games. *International Journal of the History of Sport*, 27(9-10), 1759-1777.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/09523367.2010.481124>
- Boyle, Raymond. (2017). Sports journalism: Changing journalism practice and digital media. *Digital Journalism*, 5, 493–495.
https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/permalink/f/15agpbr/TN_cdi_webofscience_primary_000418492600001
- Conn, David. (2019, 18 juni). A Sarkozy lunch, PSG and beIN sports: questions for Platini over Qatar 2022. *The Guardian*.
<https://www.theguardian.com/football/2019/jun/18/sarkozy-psg-bein-sports-questions-michel-platini-qatar-2022-world-cup>
- Dart, Tom. (2022, 27 november). How many migrant workers have died in Qatar? What we know about the human cost of the 2022 World Cup. *The Guardian*.
<https://www.theguardian.com/football/2022/nov/27/qatar-deaths-how-many-migrant-workers-died-world-cup-number-toll>
- Ekman, Mattias. (2019) Journalistiken och nyhetskällorna. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.). *Handbok i journalistikforskning* (Andra upplagan). (s. 157–169). Lund: Studentlitteratur AB.
- Enbom, Jesper & Carlsson, Eric. (2019) Sportjournalistik. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.). *Handbok i journalistikforskning* (Andra upplagan). (s. 201–213). Lund: Studentlitteratur AB
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., Wängnerud, Lena., (2017). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (Femte upplagan). Stockholm: Wolters Kluwer Sverige AB.
- Esk, Johan. (2022, 30 oktober). Johan Esk: Pinsamt lite kritik mot SVT och TV4:s del i Qatars VM. *Dagens Nyheter*, 42.
- Falkheimer, Jesper. (2012). Medierna och kampen om innehållet. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.). *Medierna och demokratin* (s. 149–173). Lund: Studentlitteratur AB.
- FIFA Suspends Officials in Vote-Selling Scandal*. (2010). The New York Times.
<https://www.nytimes.com/2010/10/21/sports/soccer/21fifa.html>

- Fifa: *Tre gästarbetare dog under bygget av VM*. (2022). Svenska Dagbladet.
<https://www.svd.se/a/abbzR7/fifa-tre-gastarbetare-dog-under-bygget-av-vm>
- Galtung, Johan & Holmboe Ruge, Mari. (1965). The structure of foreign news. *Journal of Peace Research*, 1, 64-91.
<https://doi.org/10.1177/002234336500200104>
- Gans, Herbert. (2004). *Deciding what's news: A study of CBS evening news, NBC nightly news, Newsweek, and Time* (25. anniversary [ed.]. Visions of the American press). Evanston, Ill.: Northwestern University Press.
- Ghersetti, Marina. (2012). Journalistikens nyhetsvärdering. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.). *Medierna och demokratin* (s. 205–232). Lund: Studentlitteratur AB.
- Graeff, Billy, Gutierrez, Monteiro Diego, Sardá, Thais, Bretherton, Paul, & Bettine, Marco. (2018). Capable, splendid and unequal: international media portrayals of Brazil during the 2014 World Cup. *Third World Quarterly*, 40(4), 796-814.
<https://www.tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/full/10.1080/01436597.2018.1526070>
- Gruneau, Richard & Compton, James. (2017). Media events, mega-events and social theory. I L.A. Wenner & A. Billings. (Red.), *Sport, media and mega-events* (s. 33–47). Abingdon: Routledge.
- Halkjaer, Erik. (2022, 20 november). FIFA får inte ge rätt kort till pressfriheten under fotbolls-VM. *Reportrar utan gränser*. Hämtad 2023-05-09 från:
<https://www.reportrarutangranser.se/fifa-far-inte-ge-till-rott-kort-for-pressfriheten-under-fotbolls-vm/>
- Harcup, Tony, & O'Neill, Deirdre. (2001). What Is News? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies (London, England)*, 2(2), 261-280.
<https://www.tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/epdf/10.1080/14616700118449?needAccess=true&role=button>
- Harcup, Tony, & O'Neill, Deirdre. (2017). What is News? *Journalism Studies (London, England)*, 18(12), 1470-1488.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/1461670X.2016.1150193>

- Human Rights Watch. (2017, 26 maj). *Russia: Anti-Gay Purge in Chechnya*. Human Rights Watch. Hämtad 2023-05-08 från:
<https://www.hrw.org/news/2017/05/26/russia-anti-gay-purge-chechnya>
- Höglund, Lena. (2023, 21 februari). *Ryssland – Utrikespolitik och försvar*. Landguiden. Hämtad 2023-05-08 från:
<https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ryssland/utrikespolitik-och-forsvar/>
- International Labour Organization. (2021, 18 november). *ILO publishes report on work-related deaths and injuries in Qatar*.
https://www.ilo.org/beirut/countries/qatar/WCMS_828399/lang--en/index.htm
- Johansson, Bengt. (2008). *Vid nyhetsdesken: En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner* (Studier i politisk kommunikation, 19). Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Kantar Sifo. (2022). *Orvesto konsument. – Räckviddsrapport 2022 Helår*. Stockholm: Kantar Sifo. Hämtad 2023-05-10 från:
https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/rackviddsrapport_orvesto_konsument_2022_helar.pdf
- Karlsson, Michael & Johansson, Bengt. (2019). Kvantitativ innehållsanalys. I Ekström & Johansson (red.) *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. (Tredje upplagan). (s. 171–192). Lund: Studentlitteratur AB
- Kobierecki, Michal Marcin, & Strożek, Piotr. (2021). Sports mega-events and shaping the international image of states: How hosting the Olympic Games and FIFA World Cups affects interest in host nations. *International Politics (Hague, Netherlands)*, 58(1), 49-70.
<https://doi.org/10.1057/s41311-020-00216-w>
- Käck, Andreas. (2020, 7 april). Beviset: Bådas VM köptes med mutor. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/4qeWlg/beviset-badas-vm-koptes-med-mutor>
- Laul, Robert. (2022, 20 november). Robert Laul: Efter VM-premiären känner jag bara sorg. *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/sport/efter-vm-premi%C3%A4ren-k%C3%A4nner-jag-bara-sorg-1.86058300>

- Ledare: *Ingen frihet när Putin lägger upp spelet*. (2018). Dagens Nyheter.
<https://www.dn.se/ledare/ingen-frihet-nar-putin-lagger-upp-spelet/>
- Lengauer, Günther, Esser, Frank, & Berganza, Rosa. (2012). Negativity in political news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism (London, England)*, 13(2), 179-202.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/1464884911427800>
- Lewis, Justin, Williams, Andrew, & Franklin, Bob. (2008). A COMPROMISED FOURTH ESTATE? *Journalism Studies (London, England)*, 9(1), 1-20.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/14616700701767974>
- Littorin, Jens. (2018, 3 juni). Jens Littorin: Därför ser jag inte fram emot fotbolls-VM i Ryssland. *Dagens Nyheter*.
<https://www.dn.se/sport/jens-littorin-darfor-ser-jag-inte-fram-emot-fotbolls-vm-i-ryssland/>
- Lundh, Olof. (2022). *Templet i öknen: så köpte Qatar världens största sport*. Volante.
- Lundholm, Alexander. (2018, 12 juni). *Minidokumentär: När Ryssland fick fotbolls-VM*. Sveriges Radio. Hämtad 2023-05-07 från:
<https://sverigesradio.se/artikel/6975093>
- Meier, Hank Erik, Mutz, Michael, Glathe, Julia, Jetzke, Malte & Hölzen, Martin. (2021). Politicization of a Contested Mega Event: The 2018 FIFA World Cup on Twitter. *Communication and Sport*, 9(5), 785-810.
<https://doi.org/10.1177/2167479519892579>
- Min, Wu, & Zhen, Xu. (2010). Mirroring the Olympic Games - The Beijing 2008 Olympic Games in the American Media. *International Journal of the History of Sport*, 27(9-10), 1794-1808.
<https://doi.org/10.1080/09523367.2010.481128>
- Muzjdabajev, Aider & Olofsson, Morgan. (2018, 14 juni). Nej, Ryssland borde inte få arrangera VM. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/BJE5bQ/nej-ryssland-borde-inte-fa-arrangera-vm>
- Nielsen, Rasmus Kleis. (2017). News media, search engines, and social networking sites as varieties of online gatekeeping. I Peters, Chris & Broersma, Marcel (red.). *Rethinking journalism again. Societal role and public relevance in a digital age*. (s. 81–96). London: Routledge.

- Nord, Lars, Strömbäck, Jesper, & Sverige. Krisberedskapsmyndigheten. (2005). *Hot på agendan en analys av nyhetsförmedling om risker och kriser* (KBM:s temaserie, 2005:7). Stockholm: Krisberedskapsmyndigheten.
- Nordström, Linn. (2023, 12 januari). Så gömmer FIFA tusentals gästarbetare under VM. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/15ox7K/fotbolls-vm-i-qatar-har-goms-tusentals-migrantarbetare>
- Regeringen och hovet nobbar fotbolls-VM*. (2018). Svenska Dagbladet.
<https://www.svd.se/a/110509/regeringen-och-hovet-nobbar-fotbolls-vm>
- Rowe, David. (2007). Sports journalism. *Journalism (London, England)*, 8(4), 385-405.
<https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/abs/10.1177/1464884907078657>
- Rowe, David. (2017). Sports Journalism and the FIFA Scandal. *Communication and Sport*, 5(5), 515-533.
<https://doi.org/10.1177/2167479516642206>
- Segerdahl, Adam & Elofsson, Filip. (2022). *Den mörka sidan av ett vackert spel: En diskursanalys av Aftonbladets, Washington Times och Gulf Times medierapportering om Qatars arrangörskap av fotbolls-VM 2022*. [Kandidatuppsats, Umeå Universitet]. Digitala Vetenskapliga Arkivet.
<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1680301&dswid=2322>
- Sepp Blatters kritik mot VM: "Qatar är ett för litet land"*. (2022). Expressen.
<https://www.expressen.se/sport/fotboll/sepp-blatters-kritik-mot-vm--qatar-ar-ett-for-litet-land/>
- Schultz, Ida. (2007). THE JOURNALISTIC GUT FEELING. *Journalism Practice*, 1(2), 190-207.
<https://doi.org/10.1080/17512780701275507>
- Shoemaker, Pamela & Cohen, Akiba. (2006). *News around the world: Content, practitioners, and the public*. New York: Routledge.
- Sissons, Helena. (2016). Negotiating the News. *Journalism Studies (London, England)*, 17(2), 177-198.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/1461670X.2014.973147>

- Soroka, Stuart & McAdams, Stephen. (2015) News, Politics, and Negativity. *Political Communication*, 32(1), 1-22.
<https://doi.org/10.1080/10584609.2014.881942>
- Soroka, Stuart, Young, Lori, & Balmas, Meital. (2015). Bad news or mad news? Sentiment scoring of negativity, fear, and anger in news content. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 659(1), 108-121.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/0002716215569217>
- Soroka, Stuart, Fournier, Patrick, & Nir, Lilach. (2019). Cross-national evidence of a negativity bias in psychophysiological reactions to news. *Proceedings of the National Academy of Sciences - PNAS*, 116(38), 18888-18892.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1073/pnas.1908369116>
- Stiernspetz, Sebastian. (2023). *Tvättid för diktaturer: En kvantitativ innehållsanalys av hur sportwashing gestaltas i svensk media*. [Kandidatuppsats, Mittuniversitetet]. Digitala Vetenskapliga arkivet.
<https://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:1731961/FULLTEXT01.pdf>
- Strömbäck, Jesper. (2008). *På nyhetsmediernas agendor: En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV* (Studier i politisk kommunikation, 18). Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Strömbäck, Jesper. (2019). Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.). *Handbok i journalistikforskning* (Andra upplagan). (s. 171–183). Lund: Studentlitteratur AB.
- Svenska FN-förbundet. (2023, 12 januari). *Ukraina*. Globalis. Hämtad 2023-05-08 från:
<https://www.globalis.se/konflikter/ukraina>
- SVT Sport. (2022, 8 november). *Blatter om VM i Qatar: "Det var ett dåligt val"*. Hämtad 2023-05-07 från:
<https://www.svt.se/sport/fofboll/blatter-om-vm-i-qatar-det-var-ett-daligt-val>
- Talbot, Adam & Carter, Thomas F. (2018). Human rights abuses at the Rio 2016 Olympics: Activism and the media. *Leisure Studies*, 37(1), 77–88.
<https://doi.org/10.1080/02614367.2017.1318162>
- Wallin, Anders & TT. (2022, 15 november). Mutor och korruption - så fick Qatar fotbolls-VM. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttsport/sport/a/onE7E7/mutor-och-korruption-sa-fick-qatar-fofbolls-vm>

- Weedon, Gavin, Wilson, Brian, Yoon, Liv, & Lawson, Shawna. (2018). Where's all the 'good' sports journalism? Sports media research, the sociology of sport, and the question of quality sports reporting. *International Review for the Sociology of Sport*, 53(6), 639-667.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/1012690216679835>
- Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela. (2020). *Det svenska medielandskapet: Traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens* (Andra upplagan ed.). Stockholm: Liber AB.
- White, David Manning. (1950). The "Gate Keeper": A Case Study in the Selection of News. *Journalism Quarterly*, 27(4), 383–390.
<https://doi.org/10.1177/107769905002700403>
- Worden, Minky. (2018, 13 juli). *Russia's bloody World Cup*. Human Rights Watch. Hämtad 2023-05-08 från:
<https://www.hrw.org/news/2018/07/13/russias-bloody-world-cup>

Bilaga 1 – Kodbok med definitioner

BASINFORMATION

V1. Kodare

Vem har kodat artikeln

1. Fredric Eriksson
2. Joel Lundström

V2. Datum

Vilket datum publicerades artikeln, skrivet i ÅÅ/MM/DD.

V3. Rubrik

Vilket rubriknamn har artikeln, skriven enligt rubriknamn i mediearkivet Retriever.

V4. Vilket medium?

1. Aftonbladet
2. Dagens Nyheter

V5. Vilket världsmästerskap handlar artikeln om?

1. Qatar 2022
2. Ryssland 2018

INNEHÅLLSLIGA VARIABLER

V6. Är artikelns huvudämne fotboll?

För svar Ja, skall artikelns rubrik och ingress tydligt referera till fotbollsrelaterat innehåll, exempelvis; matcher, intervjuer, pressträffar.

1. Ja
2. Nej

V7. Nämns migrantarbetare i artikeln?

Nämns migrantarbetare, antingen ordagrant eller genom referenser till; migrantarbete

1. Ja
2. Nej

V8. Nämns politiska frågor?

Nämns politiska frågor, ordagrant eller genom referenser till; internationella relationer, lagar och regler, politiska inslag såsom val, valfrågor etc.

1. Ja
2. Nej

V9. Nämns diskriminering?

Nämns diskriminering, antingen ordagrant eller genom referenser till diskriminering mot; kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

1. Ja
2. Nej

V10. Nämns korrupcion?

Nämns korrupcion, antingen ordagrant eller genom referenser till; mutor, utpressning, maktmissbruk för egen vinning.

1. Ja
2. Nej

V11. Nämns krig och konflikter?

Nämns krig och konflikter, antingen ordagrant eller genom referenser till; upplopp, demonstrationer, väpnade konflikter.

1. Ja
2. Nej

V. 12 Nämns mänskliga rättigheter?

Nämns mänskliga rättigheter, antingen ordagrant eller genom referenser till; tvångsarbete, tortyr, integritetskränkningar, frihetsinskränkningar, solidaritet, rösträtt, rättskipning.

1. Ja
2. Nej

V13. Förekommer människorättsorganisation?

Med "förekommer" avser om en aktör får utrymme att tala eller uttrycka sig i inslaget. "människorättsorganisation" avser organisationer med fokus på mänskliga rättigheter såsom, men inte begränsat till; Amnesty International, Human Rights Watch, International Federation for Human Rights.

1. Ja
2. Nej

V14. Riktat människorättsorganisation kritik mot värdlandet?

1. Ja
2. Nej

V15. Riktat människorättsorganisation kritik mot mästerskapet?

1. Ja
2. Nej

V16. Riktat människorättsorganisation kritik mot FIFA?

1. Ja
2. Nej

V17. Förekommer skribentens egna åsikter?

Med "förekommer" avser om en aktör får utrymme att tala eller uttrycka sig i inslaget. Med "skribent" avser författaren av inslaget. Egna åsikter avser; personligt skildrade kommentarer och meningar.

1. Ja
2. Nej

V18. Riktat skribenten kritik mot värdlandet?

1. Ja
2. Nej

V19. Riktat skribenten kritik mot mästerskapet?

1. Ja
2. Nej

V20. Riktat skribenten kritik mot FIFA?

1. Ja
2. Nej

V21. Förekommer förbundsrepresentant?

Med "förekommer" avser om en aktör får utrymme att tala eller uttrycka sig i inslaget. Med "förbundsrepresentant" avser, aktiva vid artikelns publicering; representanter för en nations fotbollsförbund i form av: spelare, tränarstab, förbundskapten, kommunikatörer, presschefer, övrig ledarstab.

1. Ja
2. Nej

V22. Riktat förbundsrepresentant kritik mot värdlandet?

1. Ja
2. Nej

V23. Riktat förbundsrepresentant kritik mot mästerskapet?

1. Ja
2. Nej

V24. Riktat förbundsrepresentant kritik mot FIFA?

1. Ja
2. Nej

V25. Förekommer supporter?

Med "förekommer" avser om en aktör får utrymme att tala eller uttrycka sig i inslaget. Med "supporter" avser personer som ej är relaterade till fotbollslag, men uttrycker sitt stöd i direkt relation till artikeln. Kan vara på plats under mästerskapet, eller förekomma i andra intervjuer.

1. Ja
2. Nej

V26. Riktat supporter kritik mot värdlandet?

1. Ja
2. Nej

V27. Riktat supporter kritik mot mästerskapet?

1. Ja
2. Nej

V28. Riktat supporter kritik mot FIFA?

1. Ja
2. Nej

V29. Förekommer annan elitperson?

Med "förekommer" avser om en aktör får utrymme att tala eller uttrycka sig i inslaget. Med "annan elitperson" avser; politiker, högt uppsatta medlemmar inom statusorganisationer, människor med makt i samhället.

1. Ja
2. Nej

V30. Riktat elitperson kritik mot värdlandet?

1. Ja
2. Nej

V31. Riktat elitperson kritik mot mästerskapet?

1. Ja
2. Nej

V32. Riktat elitperson kritik mot FIFA?

1. Ja
2. Nej